

**Jobbá
tesszük**

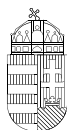
Önkéntes praktikum
kézikönyv

Önkéntes praktikum kézikönyv

Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat.
A kiadás az Európai Unió támogatásával,
a TÁMOP-5.2.1-12/1-2012-0001 Gyerekesély program
országos kiterjesztésének szakmai-módszertani
megalapozása és a program kísérése
c. projekt keretében valósult meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

HAJDÚ KRISZTINA

Jobbá tesszük

ÖNKÉNTES PRAKTIKUM KÉZIKÖNYV

HAJDÚ KRISZTINA

Jobbá tesszük

ÖNKÉNTES PRAKTIKUM KÉZIKÖNYV

Budapest
2015

Írta és szerkesztette: Hajdú Krisztina
Közreműködött: Lőrincz Norbert és Merzich Zsuzsanna
Nyelvi lektor: Kurucz Andrea
Könyvterv, borítóterv, tördelés: Veloz Nóra

Kiadás éve: 2015
ISBN 978-615-80372-8-0

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető – A Gyerekesély program és az önkéntesség	9
A máltai önkéntesség	15
Milyen területeken segíthetsz?	21
Az önkéntes tevékenység irányelvei, folyamata	27
Speciális önkéntesség	29
Az új típusú önkéntesség formái	31
Felkészülés az önkéntesek fogadására	37
Új önkéntesek keresése, fogadása és meglévő önkénteseink aktiválása	45
Interjú, kiválasztás	51
Felkészítés, képzés, munkába állás	55
Motiválás, megtartás, támogatás	59
Értékelés, kölcsönös visszajelzés	65
Elismerés, jutalmazás	69
Távozás, elbocsátás, kísérés	73
Összegzés	77
Kisokos leendő önkénteseknek és önkénteseket fogadó civileknek	79
Ajánlott szakirodalom	87
 MELLÉKLETEK	 89
Ajánlott dokumentáció	91
Az önkéntes tevékenységek felmérése a szervezeten belül	108
A 2005. évi LXXXVIII. törvény szövege	117

A GYEREKESÉLY PROGRAM ÉS AZ ÖNKÉNTESSÉG BEVEZETŐ

Amikor a Gyerekesély program kísérésébe kezdtünk, mi sem gondoltuk, hogy a hétköznapiak során a Mozgó Játsszóterek mellett az önkéntesség lesz az egyik leghatékonyabb módszer a kapcsolatteremtéshez, együttműködéshez, később a közösségek építéséhez.

Eleinte mi sem terveztünk a helyiek önkéntes vállalásainak erejével, hatékonyságával, hosszú távú hatásaival, de már az első hónapok tapasztalatai azt bizonyították, hogy jelenlétünk a kistérségekben együtt jár a hozzánk való csatlakozási szándékkal. A közös munka, a feladatok, különböző helyzetek együttműködésre épülő megoldása a helyiekkel, az együttes élmények biztosítása egyre több helyen járulékos eleme lett a játékalakoknak. Az első nyárra már a programok, találkozások, különböző alkalmak tervezésében is részt vettek az anyukák, apukák, nagymamák, nagytestvérek, tanár nénik, óvó nénik, pap bácsik, nem csak a lebonyolításban segítettek. Egyre többször vettük észre, hogy a foci pályát vagy az addig elhagyott régi óvodaudvart már az érkezésünk előtt lekaszálják; vagy amíg mi kidobózunk a kamaszokkal a patakparton, addig anyukák, nagymamák segítenek munkatársainknak a kicsik megitatásában, osztják a poharat, van, aki vizet önt, és még a szemeteszákra is ügyel valaki, hogy ne szemeteljünk. Az évek során az önkénteskedés teljesen megszokott

„...ajándékkal kapott életünket
úgy kell felhasználnunk,
hogy magunk is
ajándékká váljunk tetteink
által embertársaink
számára. Hitünkéről,
áldozatkészségünkéről,
segítő kezünkkel adhatunk
bizonyosságot, hiszen a
reményvesztettek, rászorulóak
életében a segítség által
van jelen Isten. Az emberi
élet értelmének keresése a
boldogság keresése. Boldog
csak az lehet, aki másokat
boldoggá tesz.
»Egy szív másokért« – ez a
megoldás.”

Kozma Imre atya

kísérőjévé vált a helyiekkel való találkozásainknak. A kistérségi gyerek-esély programok megvalósulásában egyre több helyszínen váltak a meglévő szolgáltatások is színesebbé, élőbbé az önkéntesek bekapcsolódásával. Nemcsak azt vettük észre, hogy jobban figyelnek egymásra a helyi szereplők, közelebb hozza őket a közös önkéntes szolgálat, hanem friss szemlélet, új tudások lettek elérhetőek a közösség számára. A fiataloknak hiánypótló gyakorlatszerzési lehetőség volt az önkéntes munka, képessé váltak sok, a későbbi valós munkavállaláshoz szükséges kompetencia gyakorlására.

Voltak, akik csak alkalmanként csatlakoztak, sokan azonban rendszeresen jelentkeztek, kölcsönös kapcsolat kezdett kialakulni közöttünk.

Szerettük volna jól kísérni a hozzánk társulókat, megerősíteni őket az önkéntes szolgálat terén. Ezért az önkéntesek kísérése során szerzett tapasztalatainkat és a teendőket, tudnivalókat gyűjtöttük össze ebben a kézikönyvben. Igyekeztük általánosan összefoglalni az önkéntesek kíséréseinek folyamatát, a kiemelt részek pedig azt hivatottak elmesélni, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál hogyan oldjuk meg ezeket a feladatokat. De kezdjük az elején!

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a TÁMOP 5.2.1. Gyerekesély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása és a program kísérése c. kiemelt projekt keretében 2011 októberében kezdte meg hivatalosan a munkát nyolc hátrányos helyzetű kistérségben: Aba-új-hegyközi, Barcsi, Bodrogi, Encsi, Fehérgyarmati, Kadarkút, Sellyei, Vásárosnaményi kistérség.

A kistérségi munkára való felkészülés során a Szeretetszolgálat már 2011 végén elindította az úgynevezett Mozgó Játsszóter programot, amelynek keretében kollégáink egy játékeszközzel, kézműves foglalkozásokhoz szükséges anyagokkal felszerelt kisbusszal járkák a kistérség településeit, foglalkozásokat, játékokat szerveznek az ott élő gyermekeknek, családoknak.

A Mozgó Játsszóter működtetése mellett a program munkatársai rendszeresen tartják a kapcsolatot a helyi döntéshozókkal, szakemberekkel, intézményekkel, családokkal, közös munka keretében folyamatos szakmai és módszertani támogatást nyújtanak számukra.

A Mozgó Játsszóter program keretében a 8 kistérségben, játszóbusszal összesen kb. 250 településen, kollégáink több száz alkalommal szervez-

tek játékokat, amelyen több ezer gyermek és felnőtt vett részt.

A program egyik legnagyobb eredménye, hogy olyan településekre is eljutottunk, ahol ezelőtt a gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nehezen, vagy egyáltalán nem voltak elérhetőek.

A játékok során kollégáink sok esetben szembesülnek rendkívül nehéz sorsokkal, találkoznak segítségre szoruló családokkal, gyerekekkel, melyet jeleznek a szociális ellátó rendszer munkatársainak, ezáltal is megerősítve az együttműködéseket, kiterjesztve az ellátási területet.

A településeken való jelenlét során gyakran felszínre kerülnek olyan, nem egyedi problémák is, melyekre a Szeretetszolgálat, a kistérségben dolgozó szakemberekkel közösen, megoldást tud javasolni, felhasználva a Szeretetszolgálat jelenlétre alapuló települési programok során, valamint az uniós pályázatokban szerzett tapasztalatait.

A szervezetünkön belül mára az önkéntesség sokféle formája alakult ki, de sok új tapasztalatot gyűjtöttünk az önkéntesekkel való közös munkáról a Gyerekesély program keretén belül is, hiszen jelenlétünk során közvetlenül kapcsolódunk a helyi emberekhez, akik bizalmukba fogadnak minket és szívesen segítik munkánkat, örömmel és lelkesen áldozzák idejüket, munkájukat a közös célok elérése érdekében.

Minden hozzánk érkező önkéntesnek fontos, hogy a feladathoz kapcsolódva egy csoporthoz is tartozhassanak. Külön feladatunk, hogy régi és új önkénteseink számára lehetőséget biztosítsunk a közös együttlétekre, támogassuk új közösségek létrejöttét, a Szeretetszolgálat értékrendjével való azonosulását és később önállóvá válását a szervezeten belül. Az önkéntesek fogadása, felkészítésük, megfelelő kísérésük és támogatásuk közös feladatunk.

Kézikönyvünk azokat a kompetenciaterületeket gyűjti csokorba, amely területeken az önkéntesekkel közvetlenül foglalkozóknak rendelkezniük kell bizonyos mértékig.

Ezek a következők: önkéntes menedzsment, kommunikáció, asszertivitás, tapasztalati tanulás, rendszerszemlélet, empátia, szociális érzékenység stb.

Az önkéntes segítőket fogadó fél felkészüléséhez szükséges tudnivalókat gyűjtöttük össze. Ezeknek a témáknak a tudatos átgondolása elengedhetetlen ahhoz, hogy bármely szervezet felkészülten fogadhasson

A rászorulóknak
nemcsak segítségre
van szükségük,
hanem szívesen
segítenek is!

önkénteseket.

Elsőként tisztázzuk az önkéntesség helyét és szerepét a társadalmunkban. Minden szervezetnek át kell látni, hogy az önkéntességnek az „ingyen munkán” túl fontos társadalmi szerepe van.

A jó önkéntes programnak az alapja, hogy a szervezet definiálja a maga számára, hogy kik is az önkéntesek, és melyek az önkéntes programhoz kapcsolódó szerepek. Az önkéntes program több szereplőt is érinthet a szervezetben (még ha ezek a szerepek össze is csúsznak időnként), ezért fontos tisztázni, hogy a helyi segítőnek, önkéntes koordinátornak, a régiós mentornak, a szakmai irányítónak és a szervezet vezetőinek mi a feladata, kötelessége, döntési kompetenciája.

A szervezetnek ahhoz, hogy átgondolt önkéntes programja legyen, ki kell dolgozni az önkéntes-stratégiát. Az önkéntes-stratégia első lépéseként fontos meghatározni azokat az irányelveket, amelyek az önkéntes program működésének elvi alapjait rakja le.

Ez után át kell gondolni, hogy melyek azok a szervezeti feladatok, amelyeket az önkéntesek is elláthatnak, így készül el a lehetséges önkéntes tevékenységek folyamatosan frissülő listája.

Szabályok és dokumentáció kérdésére is kitérünk, hiszen az önkéntesség keretei, az önkéntesekre vonatkozó szabályok mind az önkéntes, mind a szervezet számára védelmet jelentenek. A dokumentáción keresztül valósul meg az önkéntes tevékenység figyelemmel kísérése. Ez mind az elismerés, mind az elszámolhatóság szempontjából lényeges

Ahhoz, hogy az önkéntesek jól érezzék magukat a szervezetben, fontos, hogy a szervezet régi tagjai, munkatársai, a régi önkéntesek felkészüljenek az új önkéntesek megjelenésére. A munkatársak felkészítése külön hangsúlyt kap kézikönyvünkben is.

Az önkéntesség egy jogviszony. Ezen belül át kell gondolni, hogy mi következik a szervezet számára az önkéntes tevékenységről szól törvényből, az önkéntes jogviszonynak mi a tartalma, melyek a munkáltatói feladatok és kötelességek, és mit kell tartalmazni az önkéntesekkel kötendő szerződésnek.

Külön foglalkozunk a speciális önkéntességgel. A szervezetnek át kell

„Az önkéntesek
fantasztikus újjátók. Ezért
lelkünk rajta, ha nem vesszük
munkájukat komolyan. De ne
felejtsük el, mindannyian sokat
tanulhatunk egymástól.”
Elisabeth Hoodless

gondolni, hogy akar-e középiskolás közösségi szolgáltatókat, vagy közhasznú önkéntes tevékenységre jelentkezőket, vagy céges csoportokat fogadni, és ha igen, ennek a kereteit, a feladat tartalmát meg kell határozni.

A továbbiakban igyekeztünk azokat a gyakorlati területeket ismertetni, amelyek az önkéntes program során az önkéntesek megtalálásától, az önkéntes elengedéséig tartanak.

Először az önkéntesek toborzásának módszereivel, gyakorlati praktikáival foglalkozunk, majd az önkéntesek kiválasztása, fogadása, bevezetése következik. A jól működő önkéntes program egyik kulcsa, hogy a megfelelő önkéntes a megfelelő helyre kerüljön, és úgy tudjon beilleszkedni a szervezet tevékenységébe, hogy az számára is, és a szervezet számára is kielégítő legyen.

Ahhoz, hogy rang legyen önkéntesnek lenni a szervezetnél, és a toborzás ne kudarcra ítélt erőlködés legyen, fontos, hogy jó médiakommunikációja legyen az önkéntes programnak.

Az önkéntesek felkészítése, támogatása és továbbképzése elengedhetetlen ahhoz, hogy az önkéntes hasznosnak érezze magát. Fel kell készíteni arra a tevékenységre, amit önkéntesként végezni fog. A kutatások szerint az egyik legfontosabb motiváció az önkéntes számára az a tapasztalati tanulás, amelyet az önkéntes tevékenység során megszerezhet, ezért is fontos a szervezett képzésekben való részvétel lehetősége.

A jó önkéntes program lelke, hogy az önkéntesek megtalálják a számukra leginkább tetsző feladatokat és a szervezetnek is mindig ott segítsenek, ahol valóban szükség van rá, ezért lényeges kérdés a koordináció és az irányítás. Az önkéntesnek fontos, hogy legyen a szervezetben egy személyes kapcsolata, aki közvetlenül segíti problémáinak megoldását.

Az önkéntesek megtartása és motiválása külön kérdéskör, hiszen nem csak megszólítani, bevezetni nehéz időnként az önkénteseket, ennél sokkal nehezebb megtartani őket. Ezért a motiválás elméleti alapjait és lehetséges módszereit is áttekintjük.

Az önkéntes elismerése, megbecsülése a megtartásnak is fontos része, azonban ahhoz, hogy ez igazán jól működjön, érdemes rendszerezni az elismerést, és megtalálni azt a módját, ami az önkénteseknek is és a szervezetnek is a legjobb.

Az önkéntesek ellenőrzése, értékelése és számonkérése az önkéntes tevékenység megbecsülése mellett fontos a minőségi munka érdekében. Ki kell dolgozni az önkéntes tevékenység ellenőrzésének, értékelésének és az önkéntesek számonkérésének a rendszerét.

A szervezet kommunikációs rendszerébe be kell illeszteni az önkéntesekkel való rendszeres kommunikációt is, amely lehetővé teszi, hogy olajozottan működjön a koordináció, a visszajelzés, és ami lehetővé teszi azt is, hogy megelőzzük a félreértésekből, információhiányból származó konfliktusokat.

Az önkéntesek távozása, kilépése, elbocsátása szintén gyakran nehéz terület. Normális működés mellett az önkéntesek egy idő után befejezik a tevékenységüket és elmennek a szervezettől, ezért fontos meghatározni ennek is a protokollját.

Ha előzetesen mindent meg is tettünk azért, hogy megelőzzük a konfliktusokat, ott, ahol emberek dolgoznak együtt, törvényszerűen alakulnak ki ellentétek, feszültségek, ütközések, ezért fontos ezekre is felkészülni. Ezen kívül gyakran kerülhetünk abba a helyzetbe, hogy bár mindent megtettünk, mégis eljön az a pillanat, amikor megfelelő módon meg kell válnunk az önkéntestől.

A továbbiakban szürkével jelöltük, amikor a saját példánkat osztjuk meg, hogy hogyan történik mindez a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál.

A MÁLTAI ÖNKÉNTESSÉG

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat hitvallása szerint az önkéntesség lehetőség minden ember számára, tekintet nélkül nemére, bőrszínére, nemzetiségére, vallására, politikai meggyőződésére, korára és egészségi állapotára. Mindenkinek joga van arra, hogy önkéntes lehessen. Az önkéntesség lehetőséget teremt az egyéni képességek és tapasztalatok kihasználására, új területeken való tapasztalatszerzésre, valamint a társadalmi folyamatok befolyásolására. Fontos, hogy minél többen megélhessék nálunk a segítség örömet, hogy támogassuk a segítő szándékot.

Hivatalosan „az önkéntesség olyan tevékenység, melyet egyénileg vagy csoportosan, rendszeresen vagy alkalmanként, belföldön vagy külföldön, a közös jó érdekében, személyes akaratból végeznek, anyagi ellenszolgáltatás nélkül. Az önkéntes tevékenység közvetlen anyagi haszonnal nem jár annak végzője számára, továbbá az önkéntes nem helyettesíti a fizetett munkaerőt. Az önkéntes munkálkodása hozzáadott értéként jelenik meg a fogadó szervezet életében. Előnye, hogy elősegíti a társadalmi beilleszkedést, hozzájárul a szegénység, a kirekesztődés csökkentéséhez és a teljes foglalkoztatottsághoz.”¹

A SZERETETSZOLGÁLAT ennél még többet jelent. Önkéntesek és alkal-

„Biztonságot jelent máltai elődeink szellemi öröksége és kipróbált útja. Bátorít összeadott erőink hatalma és a világ összes problémáit felülmúló szeretet ereje, valamint célkitűzéseinkkel és erőfeszítéseinkkel azonosuló nagyszámú támogatónk. Mindezek nyomán megtapasztalhattuk, hogy mekkora a sodrása a jó úton elinduló sokaságnak.”

Kozma Imre atya

¹ www.onkentes.hu

mazottak is a máltai pajzs jegyében, annak oltalma alatt folytatják tevékenységüket. Ez a pajzs, a máltai kereszt, a Nyolc Boldogság jelképe a feltétel nélküli, mindenki felé nyitott szolgáló szeretetre hív, amely Isten iránti szeretetből fakad.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat feladatvállalásában az önkéntesség a szervezet létének, önazonosságának egyik alapja. Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a több mint száz helyi csoporttal, és közel két-száz szociális és egészségügyi intézménnyel országszerte jelen lévő és számtalan programot és modellprogramot megvalósító szervezetünkben

Tudtad, hogy
a világon közel
egymilliárd ember
végez rendszeresen
önkéntes
tevékenységet?

megerősítsük az önkéntesség szerepét, melyből annak idején kinőhetett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a magyar szociális ellátórendszer meghatározó szereplője. Szeretnénk elérni, hogy minden segítő szándék helyet találhasson a szervezetben, segítők és támogatottak befogadó közösségre találjanak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi segélyszervezete. A Szuverén Máltai Lovagrend katolikus egyházi rend és lovagrend, mely 900 év óta feladatának tekinti a betegápolást, a szegények gondozását, a karitatív tevékenységet, melyet tagjai a kezdetektől önként, meggyőződésből végeznek.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat feladata, hogy segítséget nyújtson a szükségben lévőknek. Nevében a „máltai” szó arra utal, hogy a Lovagrend keresztény értékrendje hatja át tevékenységét. A „Tuitio fidei et obsequium pauperum” („A hit védelme és a rászorulóknak segítése”) jelmondat jegyében, a római katolikus vallás és a Lovagrend szellemében végzi karitatív feladatait.

A Szeretetszolgálat mai szervezete – csoportjai, intézményei és programjai – egy katolikus plébániaközösség önkéntes feladatvállalásából nőtt ki. A Szeretetszolgálat társadalmi szerepvállalása 1989 augusztusában kezdődött, amikor a zugligeti közösség döntő szerepet vállalt közel 50.000 keletnémet menekült ellátásában, majd a romániai forradalom és a jugoszláviai háború során végrehajtott nagyszabású segítő és mentőakciókban. Az önkéntesség határozta meg a szervezet első mintegy tizenöt évét, erkölcsi tőkéje jórészt ma is ebből az erőből fakad.

A szervezetben jelenleg mintegy 4000 önkéntes működik, közülük

több mint kétezren egyesületünk rendes tagjaként tevékenykednek rendszeresen. Mellettük sok ezer alkalmi segítő vesz részt a munkánkban. Tevékenységük megsokszorozza a Szeretetszolgálat erejét, lehetőségeit, módot nyújt arra, hogy az MMSZ a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyabban összpontosítsa a rászorulóknak megsegítésére. Kreativitásuk, sokszínű szakértelmük egyben újabb lehetőségeket nyit, ami egyik forrása szervezetünk erejének és megújulásának.

A SZERETETSZOLGÁLAT FELÉPÍTÉSE

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat kezdettől fogva az önkéntes tevékenység számtalan formájának megszervezése, és adományok gyűjtése és szétosztása által nyújt támogatást a rászorulóknak. A helyi csoportok a Szeretetszolgálat legkisebb szervezeti egységei, önkéntesek munkájára épülve működnek. Adományokkal, speciális programokkal és a személyes gondoskodás különböző formáival segítik a környezetükben élő rászorulókat. Felelősségtudatuk és munkájuk tette lehetővé az MMSZ országos hálózatának kialakulását.

Az MMSZ közel 200 intézményt és intézmény jellegű szolgálatot működtet a szociális, egészségügyi ellátás és oktatás területén. Az intézmények főbb típusai: idős, fogyatékkal élő és hajléktalan személyeket, családokat, gyermekeket és fiatalokat segítő szociális ellátó intézmények, egészségügyi ellátó intézmények és oktatási intézmények.

Emellett a Szeretetszolgálat egyre több belföldi és nemzetközi programot és telepi modellprogramot valósít meg pályázati és/vagy támogatói finanszírozásból.

E sokrétű tevékenység lehetőséget teremt arra, hogy a szervezet nagy számban fogadhasson a legkülönbözőbb tudással és tapasztalattal rendelkező önkénteseket. Az önkéntesség része a Szeretetszolgálat tevékenysége minden elemének.

Az önkéntesek elkötelezettsége teszi lehetővé, hogy több rendszeres szolgálat évek-évtizedek óta működhessen: Máltai Mentőszolgálat, börtönmisszió, fürdető csoport, helyi csoportok adományszervező és egyéb tevékenysége, nemzetközi missziós orvoscsoport, katasztrófavédelem, kórházi önkéntesek, gyerekesély program.

Jelen vannak és segítik az önkéntesek a régióközpontok és az országos központ munkáját is. Bekapcsolódnak az ügyviteli és szervezési feladatokba.

Az állandó projektek mellett számos alkalmi programot is megvalósít a Szeretetszolgálat: gyűjtőakciók, adományosztás, ételosztás, jótékonyági események, lelki programok, kiállítások, sport-, szakmai és kulturális rendezvények. Ilyenkor az állandó önkéntesek mellett rengeteg alkalmi segítő kapcsolódik be a tevékenységbe.

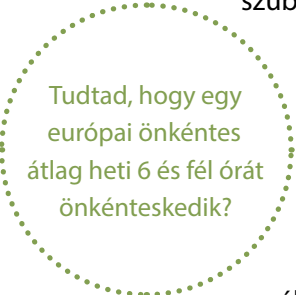
Közel 20 éve fiatalok kis csoportjai részt vesznek éves váltásban nemzetközi önkéntes csereprogramokban is.

MIÉRT SEGÍTÜNK?

A kutatók megegyeznek abban, hogy az önkéntességnek szerepe van a szubjektív jóllétben és az élettel való elégedettségben.

Több százezer ember, köztük rengeteg olyan fiatal van, aki mindenféle kötelezettség, törvényi előírás nélkül valamilyen önkéntes munkát vállal szűkebb, tágabb környezetében, vagy éppen külföldön. Szerinted mi motiválja őket erre? Mielőtt tovább olvasol, gondold át, miért jó az, ha segítesz másoknak.

Önkéntesek beszámolóí szerint az önként vállalt szolgálat során megélhetünk olyan dolgokat a világban, amiket különben nem vennénk észre, szembesülhetünk azzal, hogy van-

Tudtad, hogy egy európai önkéntes átlag heti 6 és fél órát önkénteskedik?

nak elesett emberek, akiknek szükségük van segítségre. Új emberekkel ismerkedhetünk meg, jó érzés megtapasztalni, hogy egyre nyitottabbá válunk a helyzetekben, megszületik a bizalom két idegen ember között, egyre segítőkészebbek, türelmesebbek, megértőbbek, elfogadóbbak leszünk egymás iránt. Megtanulunk másokhoz alkalmazkodni és másokkal együttműködni, megvalósíthatjuk kreatív ötleteinket, szolgálatunkkal példát mutathatunk.

MILYEN TERÜLETEKEN SEGÍTHETSZ?²

SZOCIÁLIS MUNKA

Adományfogadás és -osztás

- Természetbeni adományok gyűjtése, szétosztása
- Csomagküldés: segélyezetteknek, nagycsaládosok egyesületének, határon túlra, börtönbe, stb.

Idősekkel való törődés

- Idősek otthoni, szociális otthoni látogatása: felolvasás, társasjátékozás, beszélgetés, sétálás
- Otthoni segítségnyújtás: takarítás, bevásárlás, ügyintézés, ebédszállítás, idősek szállítása, kísérése
- Lelki, közösségi és kulturális programok szervezése

Hajléktalan emberek segítése

- Hajléktalanok utcai gondozása
- Ételosztás
- Teajarat
- Közösségi programok, ünnepek

„Az érzésen kívül, hogy másokon segíték, sok esetben nagyon izgalmas helyzeteket élek át az ételosztás alkalmával, miközben tudom, hogy fontos dolgot csinálok.

Ezek a helyzetek tanítanak és fejlesztenek emberileg. Megismerhetek egy olyan »világot« amibe igazán csak kevesen látnak bele, amitől sokan félnek, mert nem ismerik. Értékes és érdekes sorsokkal találkozhat az ember, amik által eltűnnek az előítéletek. Önkéntes munka nélkül ilyen tapasztalatokra nem tehetnék szert.”

Sanyi, 36 éves

„Bölcsesség, türelem, elfogadás, megértés, szimpátia mind-mind egy apró érzés, kép és élethelyzet által realizálódik az emberben.

Az idősök otthonában ezekkel mind találkozhatunk, mely hozzásegíthet minket az idős emberek tisztább megértéséhez. Akár egy szó is elég lehet, ha jókor, célzottan érkezik.”

Béla, 51 éves, otthoni idősellátásban segít

„A legfontosabb, amit megtanultam, hogy soha nem szabad feladni. Mindegy mi történik, még ha nehéz is, ki kell tartani. A fogyatékkal élők intézetének lakói szinte mindent elvesztettek, mégis bebizonyították, hogy igenis van miért küzdeni, van miért felkelni minden nap. Néha nem megy, de ha egyik nap nem sikerült, majd másnap fog. Rájöttem, hogy az ember maga határozza meg a sorsát, maga dönti el, hogy boldog akar-e lenni vagy sem. Minden csak hozzáállás kérdése. Ezek az emberek nap mint nap küzdenek. Van mit tanulnunk tőlük.”

Klári, 43 éves önkéntes

Gyerekekkel való foglalkozás, családi programok

- Gyerekétkeztetés
- Községi programok szervezése gyerekeknek és családoknak: prevenciós, közösségépítő, kézműves műhely, kulturális és lelki programok
- Rendezvények szervezése, közreműködés a megvalósulásnál
- Nyári táborok szervezése, táboroztatás
- Gyermekfelügyelet
- Gyermekkorrepetálása
- Délutáni gyermekfoglalkozás önkéntes pedagógusok bevonásával
- Gyermekjóléti feladatok
- Tanszerosztás

Fogyatékkal élőkkel való törődés, foglalkozás

- Fogyatékkal élő gyerekek és családjuk támogatása
- Klubfoglalkozás
- Fogyatékkal élők szállítása
- Községi és lelki program szervezése fogyatékkal élő felnőtteknek, fiataloknak, gyerekeknek

Étkeztetés

- Étkeztetés, ebédszállítás
- Gyerekétkeztetés
- Hajléktalanok utcai gondozása, étkeztetése, teajarat

Segítségnyújtás krízishelyzetekben, katasztrófák esetén

- Katasztrófavédelem, fizikai segítségnyújtás, adományok célba juttatása
- Teajaratok működtetése katasztrófa-helyzetben
- Katasztrófa által sújtott családok lakásának újra berendezése

Oktatás, előadások, közösségi programok

- Ünnepi műsorok
- Szenvedélybetegeknek klubfoglalkozás
- Előadások szervezése

Egyéb

- Krízishelyzetben levők segítése
- Lakóhelyükön élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került családok, egyének segítése
- Börtönben levők látogatása, lelki támogatása, beilleszkedésük segítése, ajándékcsomag ünnepekre
- Részvétel adománygyűjtő akciókban
- Jogi, szociális, életvezetési tanácsadás, lelkisegély-szolgálat
- Bekapcsolódás az intézmények tevékenységébe

Egészségügyi munka

- Gyógyszersegélyezés
- Gyógyászati segédeszköz kölcsönzése
- Vérnyomásmérés

„Ez egy különleges nap volt, ugyanis ma vigyáztam először a mozgó játszótér ugráló várára. Zsong a fejemben a sok mosolygós arc, ezer kérdés, hogy mikor kerülhetnek sorra és mutathatják be, ki milyen magasra tud ugrani és milyen szaltót képesek csinálni. Még most is hallom a fülemben az önfeledett kacajukat.”

Rita, 19 éves, GYEP

„Indulás után alig negyed órával megláttunk egy kis bányatavat az autópálya mellett. Nagy izgalomhullám futott végig a buszon. Ott a Balaton!!! Még két óra távolságra voltunk, várniuk kellett, de tudtam, ma délután már mindannyian pancsolni fognak a Balatonban a kerekesszékeik ellenére.”

Éva, 34 éves, fogyatékkal élők nyári táborában szokott segíteni

„Az egyik ételosztás alkalmával volt lehetőségem egy kicsit hosszabb ideig elbeszélgetni egy hajléktalan férfival. Röviden elmesélte a történetét, én meghallgattam, majd a beszélgetés vége felé kicsordult a könny a szeméből, és annyit mondott: »köszönöm«. Tudtam, hogy ez a köszönöm nem a teának szól...”
Márti, 44 éves, ételosztásnál szokott segíteni

„Nem hittem, hogy sikerül. Rengeteg teát főztünk, szendvicset kentünk. Eleinte nem ezt akartam volna csinálni, de láttam, mindenki éhes volt, de nem álltak meg, nekünk kellett figyelni rájuk, hogy egyenek. Rájöttem, hogy ez a háttérmunka ugyanolyan fontos, mintha homokzsákot töltöttem volna.”
András, 24 éves egyetemista

„Nekem az az igazi eredmény, ha mellettem biztonságban érzik magukat a gyerekek, mert megérik, hogy számíthatnak rám. Átértékeltem a saját családi kapcsolataimat, a jövőmet, megváltozott a fontossági sorrend az életemben.”
Anita, 25 éves, a Gyerekesély program önkéntese

- Házi, szociális otthoni, kórházi beteglátogatás
- Betegek testi, lelki gondozása otthonaikban, szociális otthonban és kórházban, fürdetés
- Kórházi önkéntes munka
- Elsősegélynyújtás
- Mentőszolgálat
- Szakorvosi ellátás

Fiatal önkéntesek, ifjúsági csoportok által végzett munka

- Gyerekesély program
- Játsszóterek
- Gyermekprogramok szervezése és kivitelezése
- Hétvégi gyermekétkeztetés
- Kirándulás gyerekekkel
- Klubfoglalkozás ifjúság részére
- Hátrányos helyzetű gyerekek nyaraltatása
- Kortárssegítő programok
- Korrepetálás
- Tanulási nehézséggel küzdők rendszeres segítése
- Foglalkozás fogyatékkal élő gyerekekkel
- Fogyatékkal élő fiatalok táboroztatása
- Idősek látogatása, takarítás, bevásárlás, fűnyírás, favágás, ültetés stb.
- Teadélután időseknek
- Műsor rászorulóknak, gyerekeknek
- Ételosztás, adományosztás

- Bekapcsolódás felnőtt programokba: utcán élő hajléktalanok gondozása, árvízi segítségnyújtás,
- Házi segítségnyújtás
- Ifjúsági prevenciók foglalkozás

„Önkéntes munkánk során nem elég az akarat, meg is kell érteni, hogy valójában mi zajlik, és ennek megfelelően cselekedni. Így tudunk igazán pozitív nyomot hagyni magunk után.”

Laci, 37 éves, önkéntes orvos

“Láttam, hogy az itt élő gyerekek mennyire szeretik és ragaszkodnak a telepre érkező máltás munkatársakhoz. Megható érzéssel töltött el, ahogy a gyerekek integetnek a játszóbuszoknak már messziről. Mindig szoktam jönni segíteni hozzájuk. Azt mondják, én is önkéntes vagyok.”

Zsuzsa, 47 éves, a Gyerekesély program önkéntese, anyuka

AZ ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉG IRÁNYELVEI, FOLYAMATA

Az önkéntes szolgálat sajátosságai szükségessé teszik, hogy kialakítsuk az önkéntesek fogadásának, megtartásának szervezett formáját. Fontos feltérképeznünk a szervezetben már működő számtalan jó gyakorlatot, hogy összeadódjon az a tudás és tapasztalat, amivel rendelkezünk. Mivel fontos cél egy hosszú távú önkéntes program megvalósítása, így érdemes az önkéntesekre vonatkozó szervezeti irányelveket időnként újra egységesen megfogalmazni. Az önkéntes-stratégia tartalmazza a szervezet alapelveit az önkéntesekkel való együttműködésre vonatkozóan, ez a kézikönyv pedig részletesen kidolgozza az önkéntesekkel való foglalkozás folyamatát. Mellékeljük a javasolt dokumentációt és segédanyagokat.

Az önkénteseket sok szempont szerint lehet csoportosítani: motiváció; életkor; a vállalt szolgálat rendszeressége vagy az eltöltött szolgálati idő alapján; a szervezet életében betöltött szerep szerint, és természetesen maga az önkéntes tevékenység szerint is.

Az önkéntesek fogadására való felkészülés fontos része, hogy a szervezetben mindenki tudja, mit jelent a szervezet számára az önkéntesség.

Elkerülhetetlen, hogy átgondoljuk a közösségünkben eddig tevékenkedő tagok, önkéntesek „státuszát”, továbbá azt, hogy milyen feladatokat fognak az új önkéntesek végezni, és mit kell ahhoz tennünk, hogy egy új, sikeres önkéntes program valósuljon meg.

SPECIÁLIS ÖNKÉNTESSEG

FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐ SEGÍTŐ SZAKEMBEREK ÖNKÉNTESÉGE

Sok diplomás ember, szociális munkások, pedagógusok, pszichológusok, jogászok, szociológusok, szociálpolitikusok, egészségügyi szakemberek, gyógypedagógusok, gyógytornászok, rehabilitációs szakemberek is vállalnak szervezetünkönél önkéntes tevékenységet. Segítségükkel professzionális szolgáltatásokat tudunk nyújtani a rászoruló embereknek az életminőségük javítása érdekében számos területen: - életviteli tanácsadás - szociális tanácsadás, segítségnyújtás az ellátások elérésével kapcsolatos ügyintézésben - egészségügyi tanácsadás - rehabilitációs segítségnyújtás - életvitelt megkönnyítő segédeszközökkel kapcsolatos tanácsadás - rekreáció stb.

FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK BEVONÁSA

Az önkéntes tevékenység egyrészt elősegíti a fogyatékkal élő csoportokkal szembeni tartózkodó attitűd oldását, másrészt csökkenti a fogyatékkal élők társadalmi elszigeteltségét. Emellett erősíti a hasznosság érzését, bővíti a fogyatékkal élő önkéntesek szociális kapcsolatrendszerét.

Munkájukra leggyakrabban az alábbi területeken számítottunk: - sors-társi segítségnyújtás - társas kapcsolatok bővítését szolgáló rendezvények szervezésében való részvétel - rehabilitációs segítségnyújtás a saját tapasztalatok, technikák megosztásán keresztül.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÖNKÉNTES SEGÍTŐK

Azok a segítők, akik maguk is rászorulóak valamilyen módon, önkéntes tevékenység során új ismeretekre tehetnek szert, kommunikációs és szervezési képességeik fejlődnek, érdeklődési körük és kapcsolatrendszerük bővül. Különösen a munkanélküli önkéntesek körében fontos az elfoglaltság biztosítása, a hasznosság érzésének megélése.

Előzetes ismereteiktől, rátermettségüktől függően a következő tevékenységekbe vontuk be őket: - személyi segítségnyújtás (kísérés, ügyintézés) - mindennapos tevékenységek ellátását célzó segítségnyújtás (házimunka, ház körüli munka, bevásárlás stb.) - társas kapcsolatok bővítését szolgáló rendezvények szervezésében való részvétel - a rászoruló emberekkel való kapcsolattartás, tájékoztatás - vendéglátás, személyi kísérés biztosítása rendezvényeken stb.

AZ ÚJ TÍPUSÚ ÖNKÉNTESSÉG FORMÁI

Kihívást jelenthetnek számunkra az önkéntesség 21. századi formái. A megnövekedett érdeklődés következtében elkerülhetetlen a meglévő lehetőségeink újragondolása, szükség szerinti átstrukturálása és további programok kialakítása.

FIATALOK ÖNKÉNTESSÉGE

Motivációját tekintve az 50 órás iskolai közösségi szolgálat nem önkéntes vállalat klasszikus értelemben. A középiskolás (legtöbbször 15–17 éves) fiatalok jelentkezése nagyobb szervezést és odafigyelést igényel, de egy előzetesen jól kialakított struktúrában, megfelelő szervezés mellett ez a tevékenység hasznos és építő lehet a leendő önkéntes lelkiület kialakítása szempontjából is.

Ennél a korosztálynál különösen fontos a tevékenység megtervezése, hogy az konkrét, látható eredményt hozó, értelmes feladat legyen, ami nyomot hagy. Fontos a felkészítés, a szociális érzékenység felkeltése. Cél a serdülők szemléletének formálása, és feladatvégzésük során kiemelten fontos a kísérésük. Közös felelősségünk, hogy megérezzék, ez nem csak egy kötelezően elvégzendő feladat.

Az iskolai közösségi szolgálat hivatalos definíciója: szűkebb vagy tágabb közösségünk érdekében végzett segítő tevékenység. A lényeg, hogy közvetlenül vagy közvetetten valamilyen közösségi érdeket szolgálunk vele. Természetesen ez is lehet önkéntes, amennyiben önként végezzük, de lehet kötelező feladat is.

Tudtad, hogy
akik fiatakként
önkénteskedtek,
azok kétszer nagyobb
valószínűséggel
önkénteskednek
felnőttként is?

Hazánkban a 2011-es köznevelési törvény ilyen kötelező közösségi szolgáltatot ír elő az érettségi megszerzésének feltételeként. Ezt nevezzük IKSZ-nek, azaz iskolai közösségi szolgáltatnak.

Néhány alapvető dolog, amivel tisztában kell lenned a 2011-es köznevelési törvény által előírt közösségi szolgálat végzésével kapcsolatban:

- a közösségi szolgálat megszervezése és az 50 óra teljesítésének igazolása az iskolák feladata,
- a kötelező 50 óra iskolai közösségi szolgálatból maximum 5-5 órát vehet igénybe a felkészítő és záró foglalkozás, tehát minimum 40 órát segítő tevékenységgel kell töltenie a diáknak,
- a közösségi szolgálat során 1 óra = 60 perc,
- a helyszínre történő oda- és visszautazás nem számít bele a teljesített időbe,
- a felmerülő utazási költségek finanszírozása nem feladata sem az iskolának, sem a fogadó intézménynek,
- egyszerre minimum 1, maximum 3 órás időkeretben végezhetnek a fiatalok közösségi szolgálatot,
- este 8 és reggel 6 óra között nem vállalhatnak közösségi szolgálatot,
- a minisztériumi rendelet úgy fogalmaz, hogy a középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezze meg a legalább 50 órás közösségi szolgálatot, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére eltérhet,
- ha a serdülő lakhelye nem azon a településen van, ahol az iskolája, kérheti, hogy saját településén teljesíthesse a közösségi szolgálatot,
- a közösségi szolgálat során „közösségi szolgálati naplót” kell vezetniük a gyerekeknek, amely tartalmazza, hogy mikor, hol, milyen időkeretben, milyen tevékenységet végeztek.

Néhány kitétel azonban van a helyszínek, tevékenységek megválasztásával kapcsolatban.

A minisztériumi rendelet a következő tevékenységeket engedélyezi közösségi szolgálat keretében: egészségügyi, szociális, jótékonyági, oktatási, kulturális, közösségi, környezet- és természetvédelmi, katasztrófavédelmi, illetve kisgyermekek, sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint idősök körében végzett sport- és szabadidős tevékenységek.

Fontos, hogy egészségügyi területen csak úgy teljesíthet valaki közösségi szolgálatot, ha a fogadó intézményben egy mentor támogatja a tevékenység-

gét. Hasonlóképpen egyes szociális intézményekben is csak mentori segítséggel végezhető iskolai közösségi szolgálat. Erről a feltételről az iskolának kell gondoskodnia.

Szintén lényeges kitétel, hogy iskolai közösségi szolgálat keretében semmiképpen sem vehetnek részt a tanulók pénzügyi adományok gyűjtésében. Más jellegű adományok (például tartós élelmiszerek, ruhák, játékok) gyűjtése pedig csak abban az esetben javasolt, ha azokat személyesen adhatják át a rászorulóknak.

Nem bízhatunk a diákokra képzettséget igénylő szakmai feladatokat, azaz csakis segítő tevékenységeket végezhetnek, és nem helyettesíthetik az adott intézmény szakképzett dolgozóit (például a pedagógusokat, ápolókat, idősgondozókat).

Ahogy a diákok, úgy legtöbb esetben a pedagógusok számára is ismeretlen a terep, ők sem rendelkeznek tapasztalatokkal az önkéntes munka terén. A fentiek okán abban az esetben, amikor egy pedagógus felkeresi intézményeinket, fontos az empatikus, segítő hozzáállás, hogy a benne lévő félelmeket is feloldjuk, és ily módon a diákok felé is jobban tudja kommunikálni a lehetőségeket és a rájuk váró feladatokat.

A középiskolások mellett, az egyetemista fiatalok, pályakezdők szempontjából előnyös, ha első munkahelyi gyakorlatukat segítő környezetben végzik, ahol a felelősséget még mások viselik helyettük.

A diákok sikeres foglalkoztatásának egyik legfontosabb alappillére a jól irányzott felkészítés, az ún. érzékenyítés. Ezek azok az előadások, amelyek egy jól felépített tematika esetén sikerhez vezetnek. A gyerekek ebben a korban még nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel a szociális problémák terén, viszont koruknál és abból fakadó igazságérzetüknél fogva érzékenyebben reagálnak ezekre.

Önkéntes tevékenységet 14 éven felüliek végezhetnek az alábbiak figyelembevételével:

- Két munkavégzés között 18 éves kor alatt legalább 14 óra pihenőidőt kell biztosítani.
- 16–18 év között 4 és fél órát lehet naponta dolgozni, hetente maximum 18 órát.
- 16 éves kor alatt naponta 3 órát és hetente 12 órát dolgozhat az önkéntes, közte egy nap pihenéssel.

NYUGDÍJASOK

A szervezet önkénteseinek jelentős része és az újonnan jelentkezők nagy része is az idősebb korosztályból kerül ki. Fontos feladat, hogy tudásuknak, képességeiknek és érdeklődési körüknek megfelelő feladatot találjunk számukra. Tapasztalatuk, kapcsolataik, ismertségük és ismereteik, elkötelezettségük komoly értéket jelentenek a szervezetben. A fiatal nyugdíjasok tapasztalata, szaktudása és munkabírása lehetővé teszi, hogy hosszabb távon és rendszeresen bekapcsolódhassanak az önkéntes tevékenységbe. Fontos, hogy megtaláljuk idősebb aktív önkénteseink bevonásának lehetőségeit is.

A KÖZÉRDEKŰ ÖNKÉNTES MUNKÁT VÉGZŐK

Vannak, akik nehéz egzisztenciális helyzetben csatlakoznak hozzánk, ezért különösen fontos, hogy támogassuk őket. Ez a találkozás egyben lehetőséget nyújthat arra, hogy hosszabb távon végzett önkéntes feladatvállalás, a közösséghez tartozás erősítse önbizalmukat, kompetenciájukat. A program keretében aktív korú személyek 30 naptári nap közérdekű önkéntes tevékenységet végeznek, és így jogosulttá válnak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra. Munkájuk nem tekinthető egyértelműen saját egyéni döntésen alapuló önkéntes tevékenységnek. Ezek az önkéntesek nehéz élethelyzetben jelentkeznek, ez külön feladatot és felelősséget ró a befogadó közösségre.

VÁLLALATI ÖNKÉNTESSEG

Egyre több piaci szervezet figyel fel arra, hogy szakembereinek önkéntes munkára való ösztönzése elősegíti a kreativitás, munkakedv növekedését. Felfogható ez akár a cég alkalmazottainak személyiségfejlődésének egyik állomásaként, növeli a vállalatban belüli munkamorált. Sokszor komoly szervezési és előkészítési feladatot jelenthet ez a fogadó szervezet számára, mivel gyakran plusz feladatokat kell kitalálnunk, amelyek akár anyagi forrásokat igényelnek. Az anyagi források biztosítása, a cég és part-

nerei forrásteremtő lehetőségeinek bevetése a jelentkező cég érdekeit is szolgálja. Érdemes törekednünk arra, hogy olyan projekteket készítsünk elő, amelyek motiválják az önkénteseket, meghatározott idő alatt elvégezhetőek, és konkrét eredményt hoznak. Egy jól megválasztott, a cég munkatársaival közösen megtervezett, előkészített és kivitelezett feladat hosszabb távú együttműködést eredményezhet.

TERÁPIÁS VAGY REHABILITÁCIÓS FOLYAMAT

Előfordul, hogy a gyógyulás részeként vállalnak munkát az önkéntesek. Ilyen esetekben fontos a fogadást megelőzően a feladatok, felelőségek teljes körű tisztázása, a szakmai kompetenciák körülhatárolása nemcsak a munkára jelentkezővel, hanem a vele dolgozó szakemberekkel is.

FELKÉSZÜLÉS AZ ÖNKÉNTESÉK FOGADÁSÁRA

Az önkéntesek hatékony bevonása tervezett és szervezett folyamat, az önkéntesek fogadására való felkészülés fontos része, hogy a fogadó közösségben mindenki tudja, mit jelent a szervezet számára az önkéntesség, milyen feladatokat fognak az önkéntesek végezni, és a szervezetnek mit kell ahhoz tennie, hogy sikeres önkéntes program valósuljon meg. Elsődleges a közösségek megerősítése, felkészítése az önkéntesek fogadására.

A közösséghez tartozás érzése nagyon komoly hívó és megtartó erőt jelent az önkéntesek bevonásában a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál is. Csak egy nyitott közösség tud meghívni és befogadni új önkénteseket. A közösségépítés mindennek az alapja: a közös munka élménye mellett kiemelt szerepet kapnak a közösségi programok, találkozók, lelkigyakorlatok, kirándulások, zárándoklatok.

AZ ÖNKÉNTESÉG NÉPSZERŰSÍTÉSE

Fontos az őszinte párbeszéd, az előnyök-hátrányok meghatározása a szervezeti kultúra „önkéntes-baráttá” alakítása kapcsán. Az egyik lényeges elem „az önkéntesség, mint értékes szervezeti erőforrás” elv elfogadottá válása a közösségben. Ennek az egyik lehetséges módja helyi beszélgetések keretében felmérni, hogy mennyire befogadó, mennyire önkéntes-barát a csapat. Fontos, hogy egyre többen azt gondolják, hogy minden intézményben, szolgálatban, állandó programban van hely önkénteseknek, minden szolgáltatást erősíthetnek önkéntes programok. Úgyis a vezetők elkötelezettségétől, a munkatársak felkészültségétől függ, hogy ez megvalósul-e. Ezért fontos, hogy motiváljuk és készítjük fel a munkatársakat és a vezetőket is az önkéntesek fogadására, önkéntes programok lebonyolítására.

IGÉNYFELMÉRÉS

Elsőként mérjük fel a helyi igényeket: milyen feladatot tudnak, tudnának betölteni önkéntesek.

Fontos, hogy tisztázzuk, hogy milyen képességek, kompetenciák szükségesek a meghatározott feladatokhoz, és hogy milyen időpontokban és milyen rendszerességgel, hány órában számítunk önkénteseink szolgálatára.

Az aktuális feladatok részletes nyilvántartásában az önkéntes koordinátorok segítségére lehet a segédletben mellékelt önkéntes feladatok részletes nyilvántartó lapja.

A FORRÁS BIZTOSÍTÁSA

A közhiedelemmel ellentétben önkéntesekkel dolgozni forrásigényes. Bár az önkéntes munka nem ellenszolgáltatás fejében végzett tevékenység, de az önkéntesek szakmai irányítása, ellátása, eszközeik biztosítása stb. erőforrásokat igényelhet a fogadó szervezet részéről, illetve a törvény szerint lehetőségünk van az önkéntes munkát végzők kompenzálására, motiválására akár anyagi értelemben is. Rendkívül fontos az önkéntes programokhoz szükséges emberi és anyagi erőforrások előteremtéséhez lehetséges módok feltérképezése. Az önkéntesség a szervezet alapja és erejének a forrása. 2005. évben született meg a LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről, melyet ismernünk és alkalmaznunk kell.

A törvény szövege a mellékletben található.

ÖNKÉNTESMENTOROK, -KOORDINÁTOROK FELKÉSZÍTÉSE, KÉPZÉSE, FELADATA

Az önkéntesek kísérése közös feladat, mégis fontos, hogy pontosítsuk, hogy kinek mi a feladata a fogadó közösségben ezzel kapcsolatban.

A regionális koordinátor szerepe

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál az önkéntes-koordinátorok a szervezet és az önkénteseket közvetlenül foglalkoztatók közötti összekötő

szerepét tölti be. Az önkéntesek felé a szervezet elképzeléseit, döntéseit, az elvégzendő feladatokat, a szervezet felé pedig az önkéntesek érdekeit, kívánságait, ötleteit képviseli. Kézben tartja az önkéntes programhoz kapcsolódó feladatokat. Összegyűjti mindazon területeket, ahova önkénteseket lehet bevonni, ezt közvetíti a mentoroknak, helyi vezetőknek, akik ezekre a feladatokra megtalálhatják a kellően motivált, a feladat elvégzéséhez szükséges kompetenciákkal rendelkező embert. Míg a regionális koordinátor elsősorban a gyakorlati, szervezési feladatokat látja el és az egész önkéntes programot irányítja egy adott régióban, a helyi mentor az egyes önkéntesek fejlődését támogatja a tevékenységgel együtt járó tapasztalatok feldolgozásában, az esetleges problémák megoldásában helyi, napi szinten.

A regionális koordinátorokat a régió vezetősége választja ki, a helyi mentorok kijelölése a helyi csoportvezetők és az intézményvezetők bevonásával történik.

A koordinátor szükséges szakmai kompetenciái

Bármekkora szervezetről van is szó, erre a pozícióra olyan embert keressünk, aki mobilis, felelősségteljes, jó teherbírású, jó kommunikációs készséggel, problémamegoldó képességgel, és nem utolsósorban jó szervezőkészséggel rendelkezik. A jó stressztűrő képesség és konfliktuskezelésben való jártasság szintén előnyt jelent. Természetesen mindezek a képességek és készségek fejleszthetők, tehát a legfontosabb, hogy nyitott és motivált legyen a fejlődésre. Fontos, hogy jól ismerje a fogadó szervezetet, kellő tapasztalattal, ismerettel rendelkezzen az önkéntes programokról. Optimális esetben felsőfokú végzettséggel rendelkezik humán területen. A koordinátor lehet egy más területen feladatot ellátó alkalmazott, aki részmunkaidőben tölti be ezt a szerepet, és természetesen lehet ez valakinek önként vállalt feladata is.

A helyi mentorok szerepe

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál az önkéntes program egyik kulcsszereplője a mentor, aki a koordinátor és az önkéntesek munkáját is segíti. Aktívan részt vesz azokban az önkéntesekkel kapcsolatos feladatokban, ahol szükség lehet az önkéntesek támogatására, segítésére, lehetősége van az önkéntesek közvetlen megismerésére, szorosabb munkakapcso-

lat kialakítására (pl. kiválasztás, képzés, az önkéntesekkel való közösségi munka során).

Egy nagyobb szervezetnél a koordinátor mellett helyi mentorok vannak, akiknek feladata, hogy az önkéntest mindennapi tevékenységeinek elvégzésében, problémáinak kezelésében támogassa. Emellett segíti őt annak a megértésében és tudatosításában, hogy tevékenysége hogyan kapcsolódik a fogadó szervezet működéséhez, és építi saját „önkéntes életútját”.

A mentor akkor végzi jól a munkáját, ha jól ismeri az önkéntest, tisztában van azzal, hogyan érzi magát, elégedett-e, van-e olyan esemény a személyes életében, mely az adott időszakban pozitívan vagy negatívan befolyásolja a munkához való hozzáállását, terhelhetőségét (pl. betegség a családban, munkahelyváltás). Személyes, bizalmi kapcsolatban áll az önkéntessel, aki problémáival, kérdéseivel, aggályaival hozzá fordulhat.

A mentorok a koordinátorral, helyi vezetővel együttműködésben közösen döntenek az önkéntesek toborzásának, kiválasztásának, képzésének, motivációjának, elismerésének módjáról, eszközeiről, megvalósításáról, arról, hogy kiket vonnak be ezekbe a feladatokba, és a koordinátorral megosztva végzik el azokat.

Ebben a folyamatban a mentor az önkéntesekre koncentrálna, az ő szemszögükből nézve segíti az önkéntes program működését, és szükség esetén az önkéntesek érdekeit képviseli a koordinátor, a vezetés és a közösség tagjai felé. A szervezet vezetőivel együtt az egyik legfontosabb feladata a szervezetben végezhető feladatok és az önkéntesek „megfeleltetése”.

A mentor elvárt kompetenciái

Empatikus, könnyen kapcsolódhatnak hozzá az önkéntesek. Kellő tapasztalattal, ismerettel rendelkezik az önkéntes programról. Olyan ember, akihez az önkéntesek panaszaiikkal, problémáikkal is szívesen fordulnak, ugyanakkor a fogadó szervezet részéről is hiteles munkatárs. Ez a „kettősség” azért nagyon fontos, mert a mentor közvetítő feladatot is ellát az önkéntesek, a szervezet tagjai és a vezetők között.

Fontos, hogy ha egy-egy önkéntes hosszabb ideje nem jelentkezik, a mentor az, aki megpróbálja elérni őt, érdeklődik arról, mi az oka tá-

volmaradásának, és az önkéntessel közösen döntenek a továbbiakról. Tehát a mentor az önkéntesek megtartásában is fontos szerepet tölt be.

A munkatervezés és az önkéntes tevékenységekhez leírások készítése is az ő feladata.

Elengedhetetlen az elvégzendő feladat átgondolása. Fontos, hogy pontosan fogalmazzuk meg a szervezet elvárásait. Tervezzük meg, milyen feladatokat láthatnak el önkéntesek. Határozzuk meg pontosan a feladatot és az elvégzéséhez szükséges időt, a tevékenység leírásának elkészítésével. Jelöljük meg a feladatot és a célt, a szükséges készségeket, szaktudást. Állítsuk össze a szükséges képzési programot. Vázzuk a kompetenciahatárokat, és rögzítsük az egyéb elvárásokat: pl. titoktartás, betanulási idő.

Tájékoztató anyagok, képes kiadványok készítése is segítheti az önkéntesek beilleszkedését. A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál egységesen tájékoztató füzeteket adunk minden belépőnek, amely tartalmazza a Lovagrend történetét, a máltai lelkeség küldetését, értékrendjét, az elvárásokat, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenységének bemutatása mellett.

Az önkénteseket segítő szerep

Mindenki önkéntes segítő, aki együtt dolgozik egy önkéntessel. Feladata, hogy a munkába állástól támogassa az önkéntest, segítsen a munkahelyi környezet megismerésében, a beilleszkedésben, feladatok végzésében, hogy eligazodjon a szervezet, intézmény sokoldalú kapcsolatrendszerében. Az önkénteseknek szánt feladatok és az ezekhez kapcsolódó folyamatok áttekintését és szervezését végzi napi szinten. A jó kommunikációs készség, problémamegoldó képesség, jó szervezőképesség itt is elvárás.

A DOKUMENTÁCIÓ VEZETÉSE

Mindenképpen szükséges nyilvántartani az önkéntesek adatait, az önkénteseknek kínált feladatokat, programokat. A törvényi előírásoknak megfelelően, a dokumentációnak minimálisan két kötelező eleme van, amit vezetnünk kell, ezeket a mellékletben meg is találjátok. Kapcsolatfelvételkor a Személyi nyilvántartó lapot töltjük ki, 18 éven aluliak

esetében más adatlapon vezetve, majd amikor már kialakult az együttműködés, megkötjük az Önkéntes szerződést.

Lehetőségünk van részletesebben is kísérni, dokumentálni az önkénteseink tevékenységét, eredményeit, a kínált és vállalt feladatokat, törvényeket. Ehhez segítségként ajánljuk figyelmetekbe a dokumentációs mellékletben lévő nyomtatványokat.

Az általatok kínált önkéntes szolgálatok nyilvántartásához:

- Önkéntes tevékenység szükségletfelmérés lapja: mikor, hova, milyen tevékenység elvégzésére vártok önkéntes segítőket, milyen időtartamra, milyen kompetenciával?
- Önkéntes tevékenység leírása: az egyes feladatok, felkínált tevékenységek leírása

Az önkéntes kíséréséhez:

- Belépési interjú: segítség az első találkozáshoz, ez nem kötelező.
- A Személyi nyilvántartó lap kitöltése és aláírása azonban kötelező, kiskorú esetén a szülő hozzájárulásával, aláírásával is.
- Önkéntes tevékenységek nyilvántartó lapja: minden elvégzett feladat egy helyen kerül regisztrálásra a szerződés mellett, így könnyen nyomon követhetők az önkéntes vállalásai.
- Önkéntes munka értékelő lapja: fontos a rendszeres visszajelzés, ennek egyik módja lehet az értékelőlap rendszeres vezetése.
- Kilépési interjú: búcsúzáskor, az önkénteskedés végén segítheti a korrekt lezárást.

Fontos, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően használjuk együttesen a Személyi nyilvántartó lapot – 18 éven aluliaknak és felnőtteknek külön vezetve – a belépéskor, szerződéskötéskor, és kilépéskor, illetve az Önkéntes szerződést írásos formában.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál folyamatban van egy megbízható régiós/országos önkéntes adatbázis kialakítása és folyamatos frissítése. Fontos, hogy az önkéntesek által behozott többlettudás kiaknázása érdekében létrejöjjön egy kompetenciaalapú tudástár, amelyben rögzítenénk az újonnan érkezők tapasztalatai és képzettsége által megnyíló lehetőségeket. A felvázolt struktúra lehetővé tenné, hogy célirányosan keressünk a megadott szempontok alapján, és párosítsuk a felmerülő igényeket és az önkéntesek kompetenciáit.

Fontos, hogy a digitális adatrögzítés mellett a kommunikáció hagyományos formáit is használjuk (levél, telefon, nyomtatott hírlevél stb.), gondolva idősebb önkénteseinkre is.

ÚJ ÖNKÉNTESOK KERESÉSE, FOGADÁSA ÉS MEGLÉVŐ ÖNKÉNTESAINK AKTIVÁLÁSA

MI HÍVUNK, ŐK VÁLASZTANAK

Az önkéntesek különböző motivációk alapján választanak szervezetet önkéntes tevékenységük helyszínéül. A sikeres együttműködés az önkéntes és a fogadó szervezet között akkor valósul meg, amikor a szervezet az önkéntes tevékenységre való kiválasztásnál, és a továbbiakban a munkaszervezésnél is figyelembe veszi a jelentkező motivációját, érdeklődését és kompetenciáit, és az együtt töltött idő alatt az önkéntes is elköteleződik a szervezet iránt, és közös megállapodás alapján végzi tevékenységét.

Vagyis megindul a szervezet és az önkéntes egymással szembeni elvárásainak teljesítése. Nehézséget jelent időnként, amikor sok a szervezet, a közösség felé érkező önkéntes megkeresés és nem tudunk megfelelő munkát biztosítani, vagy épp ellenkezőleg, több munkaterületen tudnánk segítséget fogadni, de nincs jelentkező.

A sikeres fogadáshoz fontos, hogy tudjuk, mik a szervezet pontos igényei, kapacitása, milyen személyre, kompetenciákra van szükségünk, hogyan fogjuk őt kiképezni, felkészíteni a feladatára, hogyan támogatjuk és jutalmazzuk.

Gyakran még azt is el kell döntenünk, hogy kell-e egyáltalán új önkéntest keresnünk. Ha meghatároztuk az önkéntes programjaink céljait, elemeit, annak létrejöttéhez szükséges feladatokat és erőforrásokat, akkor mérlegeljük, hogy szükséges-e új önkéntesek bevonása a programba, vagy a szervezet, a helyi közösség meglévő önkéntes bázisa elegendő.

Ebben a fázisban érdemes nagyon pontosan meghatározni és leírni, hogy milyen tevékenységre szeretnénk önkénteseket bevonni.

Mielőtt belefognánk az önkéntes-keresésbe, fontos átgondolni, hogy mit tudunk kínálni: az elfogadó, barátságos légkört, a szervezetben való

munka presztízst, szakmai tapasztalatot, jó társaságot, értelmes elfoglaltságot stb.

Egy önkéntes program tervezésekor számoljunk a már meglévő önkéntesek tudásával is. A fenti kérdések megválaszolása után elkezdhetjük keresni a megfelelő önkéntest.

AZ ÖNKÉNTESOK KERESÉSE – TOBORZÁS

Tudnod kell, hogy a sikeres toborzás sok időt igényel. Készítsetek ütemtervet, tervezzétek meg a toborzás módszerét, eszközeit. Rögzítsetek az elvégzendő feladatokat, felelősöket, határidőket és a szükséges forrásokat.

Már a tervezéskor érdemes figyelembe venni az alábbiakat:

- a program időtartamát: rövid távú vagy hosszú távú, alkalmi vagy rendszeres szolgálatra keresünk önkénteseket?
- a program célcsoportját: életkorban, kompetenciában stb. kiket várnánk?
- a bevonni kívánt önkéntesek számát
- a megkeresésükre szánt időkereteket
- az új önkéntesek keresésére szánt anyagi kereteket
- a toborzásban résztvevők (kollégák, meglévő önkéntesek) számát
- az alkalmazott módszereket
- egyéb speciális körülményeket

A tervezés után születethet döntés az új önkéntesek keresésének módszeréről, eszközeiről. Csak ezután lehet meghatározni a feladatokat, azok felelőseit, határidőket és forrásokat. Az ütemtervben ezeket érdemes rögzíteni.

Az önkénteskeresés lehetséges módszerei

- nyilvános felhívás közzététele
- népszerűsítő előadások, meghívások, személyes beszélgetések
- plakátok kiragasztása, szóróanyagok
- különböző csoportok megbeszélésein való részvétel

- barátok és kollégák megkérdezése
- újságcikkek, szóróanyagok vagy rádióhirdetmények használata
- internet, stb.

Mi a cél? Számos, az önkéntesek toborzására használt technika közül választhatunk annak fényében, hogy milyen önkéntest keresünk, milyen feladatra.

A toborzás sikerességének elemzése, visszajelzés

Mindig elemezzétek a toborzás eredményességét! Kapjon visszajelzést minden együttműködő fél, hiszen ez lesz a közös munkátok első lépése.

Fontos, hogy a hatásos figyelemfelkeltés legalapvetőbb eleme az önkéntes leendő munkájának érthető meghatározása: mi lesz az önkéntes szerepe, konkrét tevékenységi köre, és hangsúlyozni kell azt is, hogy az ő munkája a teljes program szempontjából mennyire nélkülözhetetlen. Ki kell emelnünk, hogy ezek a feladatok hogyan járulnak hozzá az egész probléma megoldásához.

AZ ÚJ ÖNKÉNTESOK FOGADÁSA

Általános tájékoztató

A különböző módon jelentkező érdeklődőket hívjátok el egy tájékoztató, ismerkedő beszélgetésre, ahol információkat adunk a szervezetről, a programról és a lehetséges feladatokról.

Ha egy rövid távú, különösebb képzettséget nem igénylő feladathoz keresünk segítőt, akkor nincs szükség a jelöltekkel való hosszú elbeszélgetésre. Egyszerűen szervezzetek egy beszélgetést, ahol bemutatjátok a közösségeket, szervezeteket, és elmondjátok, hogy milyen feladatokra kerestek önkénteseket. Kérdezzétek meg, hogy miért szeretnének és miben tudnak segíteni. Majd regisztráljátok az érdeklődőket, kérjétek meg, hogy adják meg nevüket és elérhetőségüket.

Hosszabb távú együttműködés kezdetén az érdeklődőkkel ezután kitöltjük a személyi nyilvántartó lapot, esetleg kérünk egy motivációs levelet, és személyes beszélgetés során rákérdezzünk, hogy milyen feladatot végeznének szívesen, mik az elvárásaik a szervezet részéről; dolgoztak-e már önkéntesként és hol; mennyi időt tudnak áldozni az önkéntes

munkára, hajlandók-e részt venni képzésen, és van-e valami akadályozó tényező, melyet figyelembe kell vennie a szervezetnek (pl. egészségügyi, földrajzi vagy utazási problémák). Meg kell tudni a jelentkezők korát, nemét, végzettségét, szakmai hátterét, címét, telefonszámát, és mondjuk el nekik, mikor kapnak választ.

Előadások a máltai önkéntességről

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál összetett, átgondolt felkészítő folyamat előzi meg a tényleges önkéntes szolgálat megkezdését: csoportos érzékenyítő és motiváló foglalkozások, esetmegbeszélések, korábban már önkénteskedett emberek élménybeszámolói, prezentációi, a fogadó helyszínek meglátogatása, megismerése, meghívott szakemberek előadásai stb. Ennek a folyamatnak egyik eleme a képes vetítésre épülő „érzékenyítő” beszélgetések, melyek igény esetén kerülnek megrendezésre az önkéntes-koordinátorok, helyi vezetők részvételével. Ennek során bemutatjuk a Lovagrend és a Szeretetszolgálat történetét, működését, hitvallását és küldetését. Ezek a beszélgetések segítik az önkéntest a tájékozódásban és abban, hogy hitelesebb képet kapjon arról, hova készül csatlakozni, hogyan járulhat hozzá a szervezet céljainak, küldetésének megvalósulásához. Megérezheti egy-egy ilyen találkozáskor, hogy egy élő közösségbe érkezik, ami elköteleződésének és motivációjának alapját adhatja a későbbiekben.

Fontos, hogy az ígért időpontig visszajelezzünk az érdeklődő önkénteseknek.

A felkészítés, ismerkedés során a következő kérdéseket érdemes átgondolni, megbeszélni a leendő önkéntesekkel:

- Miért végzünk segítő tevékenységet? Kinek jó? Miért jó?
- Konkrétan hol, milyen tevékenységben fogunk részt venni?
- Mik a technikai tudnivalók?
- Kikkel fogunk találkozni és együtt dolgozni? Hogyan kommunikálunk velük?
- Milyen – számunkra nem megszokott – helyzetekbe kerülhetünk?
- Milyen nehézségeink adódhatnak?
- Kihez és milyen módon fordulhatunk a kérdéseinkkel, problémáinkkal?

Meglévő önkénteseink aktivizálása

Szervezetünk helyzete, tevékenysége, személyi összetétele, helyi kapcsolatrendszere, ismeretei és ismertsége nagyon változatos képet mutathat. Fontos, hogy fokozottabb figyelem irányuljon már meglévő önkénteseink felé is, szakmai és lelki megerősítésük, a közösséghez tartozás érzésének erősítése, bizalmuk növelése és folyamatos tájékoztatásuk mindannyiunk feladata.

Fontos, hogy csak nyitott és befogadó közösség tud meghívni és befogadni új önkénteseket.

INTERJÚ, KIVÁLASZTÁS

BESZÉLGETÉS A LEHETSÉGES ÖNKÉNTESSEKKEL

Kerítünk módot arra, hogy lehetséges önkénteseinkkel többször beszélgessünk. Ez nagyon lényeges, hiszen az önkéntes olyan új tagja lesz a közösségünknek, aki különböző jogokkal és kötelességekkel rendelkezik. És igen fontos a jelentkezőnek is, mivel be kell tartania a szervezet szabályait, belső normáit. Lényeges továbbá, hogy minden önkéntes számára megtaláljuk a legmegfelelőbb munkát, amiben jól érzi magát, amelyben sikerélményei vannak. Ha nem szánunk erre elegendő időt, energiát, akkor megbánthatunk egy embert, akinek segítő jó szándéka kibontakozás helyett elapadhat.

Az ismerkedő beszélgetés menete

A fogadó koordinátornak, mentornak elegendő időt kell szakítania egy barátságos és jó hangulatú információcserére egy nyugodt helyen.

A megbeszélés során a következő kérdések merülhetnek fel a fogadó fél részéről:

A leendő önkéntes ismeri-e a szervezet tulajdonságait, céljait, értékrendjét? Beszéljen arról, milyen motivációja (kötődése, elköteleződése, elhivatottsága stb.) van ehhez a szolgálathoz? · Dolgozott már önkéntesként? · Milyen együttműködésekert gondol hasznosnak? · Mennyi időt tud az együttműködésre fordítani? · Szívesen részt venne-e egy felkészítő tréningen? · Van-e esetleg bármi akadályozó tényező, mint pl. egészségügyi problémák, földrajzi vagy utazási gondok? · Van-e valamilyen dolog, ami különösen érdekli, esetleg van-e valamilyen hobbi? · Egyedül szeret inkább dolgozni, vagy egy csapat részeként?

Az önkéntesnek pedig választ kell kapnia a következő kérdésekre:

· Mit kellene tennem? · Mennyi időt kellene dolgoznom? Ez fix vagy változtatható? · Lesz valaki, aki tartja velem a kapcsolatot? · Lesz valamilyen felkészítő képzés? · Van-e valamilyen az önkénteseket támogató csoport? · Lesz-e lehetőségem növelni a felelősségemet? · Mi történik, ha sikertelen leszek? Kihez fordulhatok segítségért? · Ha belefáradtam ebbe a munkába, minden további nélkül elmehetek?

„A szolidaritás nem csodavárás.

Csoda csak akkor lesz, ha bizonyos falakat lebontunk.

Elsősorban önmagunkban, és azokat, amelyek elválasztanak

bennünket egymástól. Ha

legyőzzük azt a távolságot,

amely távol tartja tőlünk a

bajban lévőket. Ha tanuljuk

a kicsikhez hajolást, hogy

magasodjunk. Ha osztogatni

kezdjük magunkat, s javainkat,

hogy sokasodjunk. Ha előtérbe

helyezzük az igent.”

Kozma Imre atya

Lezárás

A megbeszélés során a koordinátornak egyszerű, ám érthető, konkrét és részletes választ kell adnia a felmerülő kérdésekre. Kérjük meg leendő önkénteseinket, hogy amikor majd befejezik az önkéntes tevékenységet, biztosítsanak elegendő időt a szervezetnek a feladatuk átvételére. Egy hirtelen és váratlan kilépés nagyon sok problémát vethet fel. A kimenettől függetlenül fontos, hogy mindkét félnek pozitív tapasztalata legyen a megbeszélésről. Az interjú folyamán a felek megtárgyalhatják a kölcsönös elvárásait és a feladatvállalás részleteit.

A KIVÁLASZTÁS ALAPELVEI

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat arra törekszik, hogy olyan önkénteseket fogadjon és foglalkoztasson, akik a szervezet szellemiségével, küldetésével, keresztény értékrendjével azonosulni tudnak, és ez tevékenységükben is tükröződik. Az önkéntesek tevékenysége bizalmi tevékenység, amelyért felelősséggel tartoznak.

A személyre szabott feladatok fontossága

Az önkéntesnek tisztában kell lennie azzal a felelősséggel, ami a feladat elvégzésével jár. Szintén tudnia kell, hogy milyen felelőssége van a csapat többi tagjának. Az elvárások pontos meghatározásával meg lehet előzni a felesleges konfliktusokat. Az önkéntesek sikeres beilleszkedésének titka

az ideális környezet biztosítása, ahol jól érzi magát az önkéntes, és tudása legjavát képes adni. Néha az önkéntesek nem tudják pontosan, mit is akarnak csinálni, hol tudnának segíteni, de azt tudják, hogy mit szeretnek a legjobban, mi teszi őket boldoggá. Ha az önkéntes szereti azt, amit csinál, akkor valószínű, hogy jól fogja csinálni, mások javára és megelégedésére.

A koordinátoroknak, helyi vezetőknek kulcsszerepe van az önkéntesek mozgatásában, orientálásában. Feladatuk, hogy miután minél alaposabban megismerték az önkéntes kompetenciáit, szükségleteit, lehetőségeit, körültekintően vessék össze tapasztalatait a szervezet igényeivel, az aktuálisan kínált feladatokkal, majd tájékoztassák az önkéntest, és adjanak minél teljesebb képet a lehetőségekről. Látogassák meg a helyszíneket, ismerje meg az önkéntes a leendő munkatársakat, és együtt válasszák ki a számára legmegfelelőbb feladatot.

A segítő számára is lehet gyógyító a segítség. Nagy öröm, ha olyan segítők vannak, akik maguk is segítségre szorulnak. Kellő körültekintést igényel, hogy milyen feladatot találunk számukra.

FELKÉSZÍTÉS, KÉPZÉS, MUNKÁBA ÁLLÁS

Az önkéntes feladatvállaláshoz is párosulnia kell szakértelemnek. Az alábbiakban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat önkénteseinek képzési rendjét ismertetjük.

KÉPZÉSEK

1. A kiválasztási folyamat elején mindenki részt vesz az MMSZ-t bemutató, önkéntességre érzékenyítő beszélgetéseken, előadásokon.
2. További elméleti és gyakorlati felkészítésük a feladat elvégzésére a helyi vezető felelőssége. A munka jellege határozza meg ennek módját. A szakmai felkészítés mellett azoktól az önkéntesektől, akik közvetlenül foglalkoznak a rászorulókkal, elvárható például a megfelelő önismeret, jó kommunikációs készség, jó konfliktuskezelő készség, empátia, odafigyelés. Mindezekben segíthetjük, fejleszthetjük a képzések során.
3. Elsősegélynyújtás – Célunk, hogy minden főállású munkatárs, rendes tag és állandó önkéntes is elvégezze az elsősegélynyújtó tanfolyamot, és ismereteiket 5 évente frissítsék, ehhez folyamatosan indulnak a tanfolyamok.
4. Szakmai/tematikus továbbképzések

Munkatársaink és önkénteseink számára egyaránt lehetőség van rendszeresen szakmai és különböző tematikus továbbképzéseken, tréningeken való részvételre az igényeknek megfelelően. Céljuk a gyakorlati munka során tapasztalt nehézségek feldolgozása, az önkéntesek „mentális karbantartása”, lelki erősítése, szakmai megerősítés, s ezáltal hatékonyabb együttműködés.

AZ ÖNKÉNTES FOGADÁSA

Az első beszélgetések és a szervezet megismertetése után következő lépések:

- A tagok, munkatársak, vezetők bemutatása, ismerkedés
- A szervezeti szabályok, szokások elmondása
- A közvetlen szervezeti tér és eszközök megmutatása
- Az elvárások kölcsönös tisztázása
- Az önkéntes tevékenység közös (újra) tervezése
- Orientáció (ha szükséges)
- Szerződés az önkéntes tevékenységre
- Az önkénteshez kapcsolódó dokumentáció elkészítése
- Az önkéntes felkészítése, képzése az önkéntes tevékenységre

MUNKÁBA ÁLLÁS

A szervezet vezetőjének vagy az önkéntesek kísérésével megbízott munkatársnak a feladata, hogy a felkészítést követően segítse az önkéntes munkába állását. A betanítás időtartama függ a feladat összetettségétől. Ezt az időt már a legelején határozzuk meg, hogy ne legyenek félreértések. Ez idő alatt a két fél megismerheti és megszokhatja egymást. Az önkéntes megismerheti a munkát, a légkört, a munkacsoport szokásait, és lehetősége van eldönteni, hogy képes-e elvégezni az adott feladatot. A többieknek is fontos, hogy megismerjék az új embert, hogy még időben kiderüljön, el tudja-e végezni a kapott feladatot, együttműködő-e stb. Melyek azok a tevékenységek, melyeket önkéntesként, szakképesítésének és tapasztalatának megfelelően elvégezhet?

Az önkéntes számára fontos, hogy megismerje konkrét feladatait, azok célját, valamint kompetenciahatárait. Mindezt rögzítsük egy feladatleírásban, ami a munkaórát és pihenőidőt is tartalmazza. (A mellékletben megtalálható.)

Tájékoztassuk az önkéntest, hogy mi a szerepe a szervezeti hierarchiában, ki a munkahelyi vezetője, kitől kap utasítást, kinek kell beszámolnia, kikkel dolgozik együtt, kitől kérhet segítséget. Ismertessük az intézmény házirendjét, szabályait. Biztosítsuk az önkéntes számára a feladat végzé-

séhez szükséges eszközöket. Az önkéntes és a szakdolgozó között nincs hivatali hierarchia, a kompetenciahatárok betartása mellett segítik, kiegészítik egymás munkáját az ellátottak érdekében.

Szóbeli megállapodás / írásbeli szerződés

Az önkéntesekre vonatkozó szervezeti irányelvek és az önkéntesek által aláírt szerződés/szóbeli megállapodás nemcsak az önkéntesek működését és a munkatársakhoz való kapcsolatát szabályozza, hanem az önkéntes jogait és kötelességeit is meghatározza, amely irányadó minden szereplőnek. A fogadó szervezetek azzal, hogy elkezdnek önkéntesekkel dolgozni, egyben felelősségteljes terhet vesznek magukra. Értelmes, mások számára is hasznos feladatokat kell adniuk az önkénteseknek, érzelmi és szakmai támogatást is biztosítva. A szabadidejüket, tudásukat felajánló emberek is felelősséget vállalnak, amikor belépnek a fogadó szervezetbe. Az általuk ellátott feladatok során lojálisnak, elkötelezettnek kell lenniük a szervezet iránt. Ezek a kölcsönös felelősségek jogosítják fel mindkét felet a számon kérhető munkára.

A mentor munkája kulcsfontosságú az önkéntesek megtartásában

Feladatai: · Segítse az önkéntest a beilleszkedésben. · Kísérje figyelemmel tevékenységét. · Érdeklődjön közérzetéről, tapasztalatairól. · Segítse, hogy választ és segítséget kapjon, ha igényli, és hogy alkalma legyen elmondani észrevételeit. · Tájékoztassa az önkéntest a várható eseményekről, programokról.

Az önkéntessel kötött megállapodás jelentősége

Az önkéntessel kötött megállapodás az önkéntes tevékenység kereteit határozza meg. Bizonyos esetekben elegendő, ha csupán szóban kötik, de minél hosszabb időre szóló, minél összetettebb, nagyobb felelősséggel járó feladatokat lát el az önkéntes, annál inkább ajánlott írásban is rögzíteni. A megállapodás vagy szerződés megírása minden esetben az önkéntes bevonásával történjen. Ez azért fontos, mert ahhoz, hogy értelmezhető legyen, szükséges, hogy az önkéntes tisztában legyen a fogadó szervezet működésével, szervezeti irányelveivel, tevékenységeivel.

A megállapodásban kerülnek rögzítésre az önkéntes konkrét feladatai, kötelességei, a tevékenységekre szánt időkeretek, a fogadó szervezet által

biztosított szakmai és technikai háttér, az önkéntest segítő szereplők, feladataik, felelősségeik, a fogadó szervezet által nyújtott juttatások, tehát minden, ami konkréttá és megfoghatóvá teszi az együttműködést. · Szánjunk időt a megállapodás akár többszöri, nyugodt körülmények közötti megbeszélésére. · Legyen mód arra, hogy mindenki megfogalmazhassa kérdéseit, kételyeit, és a megállapodás mindkét fél számára megnyugtató módon kerüljön véglegesítésre, hiszen ez az együttműködés alapja, továbbá a számonkérés, értékelés egyik alapköve is.

Az írásbeli önkéntes szerződés megkötése

Figyelembe véve az érvényes törvényi szabályozásokat, rendszeres munkavégzés megkezdése esetén kerüljön sor az önkéntes szerződés megkötésére. Egy ésszerű betanulási időt követően az önkéntes vállaljon felelősséget írásban az etikai elvárások, az intézmény házirendjének és szabályainak betartásáért, a végzett feladatokért, a vele kapcsolatba került ellátottak testi és lelki épségéért és azért, hogy értesíti az intézmény vezetőjét, ha a feladatot tovább nem vállalja. Bár az önkéntes választhatja ki azokat a feladatokat, amelyek elvégzését vállalja, illetve azt az időszakot, amelyben az önként vállalt feladatot elvégzi, ez mindaddig kötelezi őt, amíg előzetes bejelentés után abba nem hagyja felajánlott tevékenységét, illetve károkozás vagy a munkavégzéssel összeegyeztethetetlen magatartás miatt fel nem mentik a munkavégzés alól. Az írásos szerződés a rendszeres munkába állás előtt kerüljön aláírásra két példányban. A szerződésminta a mellékletben található.

MOTIVÁLÁS, MEGTARTÁS, TÁMOGATÁS

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat sokrétű tevékenységét minden területen segítik a szervezet önkéntesei az emberi tevékenység minden formájával. Önkéntes bárki lehet, akinek van felelősségtudata, akiben van kellő elszántság, tetterekészség, lelkiesség, van „feláldozható” szabadideje, és tudatosan szeretne másoknak segíteni.

AZ ÖNKÉNTES MUNKA MOTIVÁCIÓI

Ahhoz, hogy megtaláljuk a habitusuknak, tudásuknak és érdeklődésüknek megfelelő feladatot, amit szívvel-lélekkel végeznek, és hosszú távon számíthassunk rájuk, ismernünk kell önkénteseink motivációját:

Az értelmes munka öröme · A segítségnyújtás öröme · A hasznosság motívuma · A közösséghez tartozás öröme, közösség a hasonlóan gondolkodókkal · Önbizalom növelése és a segítségnyújtás öröme annak, aki maga is segítségre szorul · Képzés, tanulás, tapasztalatszerzés · Szabadidő értelmes eltöltése · Tudás, szakértelem hasznosítása · Önbizalom növelése és rendszeres elfoglaltság annak, aki munkanélküli · Gyakorlat, munkatapasztalat a fiataloknak.

A személyes motiválás

Az önkéntesek megtartásának egyik módja a személyes érdeklődés, odafigyelés, a pozitív megerősítések, dicséret, visszajelzések adása, az önkéntes egyéni képességeinek, igényeinek figyelembevétele a tevékenységek alakítása során. Folyamatos feladataink még: · Kapjon visszajelzést az önkéntes, legyen az pozitív vagy negatív. · Köszönjük meg a munkáját. · Legyen lehetősége a szakmai fejlődésre, tapasztalatszerzésre. · Tájékoz-

tassuk a történetekről, vonjuk be az eseményekbe. · Hallgassuk meg a véleményét az őt is érintő feladatokban. · Lehessen részese és alakítója a közös eredményeknek. · Kapjon lehetőséget, hogy hitét megélje. · A közös munka mellett vonjuk be a közösségi és lelki programokba. Biztosítsuk számára, hogy megélhesse a közösséghez tartozást, amelyben érezheti az elfogadást, odatartozást, megbecsülést.

AZ ÖNKÉNTESK MOTIVÁLÁSÁNAK 12 ALAPELVE

Hamar József jegyzetének felhasználásával

1. TERMÉSZETESSÉG

Vállald fel önmagad! Mondd, amit gondolsz, és tedd, amit mondasz! Lazíts! Légy közvetlen, Törekedj az „én rendben vagyok” állapotára!

2. NYITOTTSÁG, TOLERANCIA, ÉRDEKLŐDÉS

Légy aktív, érdeklődő! Észleld, majd fogadd el önkénteseid másságát!

3. KAPCSOLAT, EMPÁTIA

Lásd el információkkal, lehetőségekkel az önkéntest! Légy fizikailag elérhető számára. Teremts vele rendszeresen kapcsolatot. Légy hozzá empatikus!

4. SZABADSÁG, KREATIVITÁS, KEZDEMÉNYEZŐKÉSZSÉG

Tedd lehetővé és ösztönözd önkénteseid ALKOTÓVÁ válását! Adj teret az önkéntesnek!

5. EGYÉNISÉG

Keresd és azonosítsd az önkéntesek

- motivációját,
- érdeklődési területeit,
- kommunikációs stílusát,
- képességeit és kompetenciáit,
- erősségeit.

6. ÉR PASSZOLNI! (ELFOGADÁS)

Az önkéntes mindig mondhasson nemet arra a feladatra, amit adni szeretnél volna neki.

7. VISSZAJELZÉS

Bíztasd az önkéntest az elismerés és a konstruktív kritika gyakorlására! Jó példával magad járj elől!

8. FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

Következetesen kérd számon az önkéntesektől a rájuk bízott SMART feladatot! SMART: azaz a feladat legyen konkrét, mérhető, elérhető, reális – kihívást jelentő, és időben behatárolt. Te is és az önkéntesek is vállaljanak felelősséget cselekedeteikért, döntéseikért és ezek következményeiért.

Fontos szempont az átlátható megállapodások (keretek) létrehozása és ezek betartása.

9. TÖRŐDÉS

Figyelj az önkéntesek személyes problémáira. Nyújts nekik segítséget kompetenciahatáraidon belül.

10. EREDMÉNYEK, SIKEREK

Segítsd hozzá az önkénteseket, hogy mérhető eredményeket érjenek el, befejezhessenek feladatokat. Legyenek közösen ünnepelhető közös eredmények, amelyekben megvolt a saját szerepük.

11. BIZALOM

Adj bizalmat az önkénteseknek! Kapjanak felelősségteljes feladatot, és engedd őket hibázni. A bizalom kialakulását a kölcsönösség működteti.

12. HITELESSÉG

Mindezek csak akkor fognak működni, ha magadévá válnak az alapelvek, te is ezek szerint működsz.

AZ ÖNKÉNTESK MEGTARTÁSA

Fontosak a kezdeti lépések, a munkába álláskor az előzőekben részletezettek szerint az önkéntes körültekintő informálása, bevezetése, teljes körű tájékoztatása: · Találjuk meg azt a munkát, amit szívesen végez, ami hasznos, amivel valóban segít. · Kapjon pontos tájékoztatást a feladról, a körülményekről, a kapcsolati rendszerről, hierarchiáról, és tisztázzuk a kölcsönös elvárásokat. Ismerje meg a munkatársakat és vezetőket. · Ismerje meg a fogadó hely munkáját, hogy kompetenciahatárain belül tudjon információt adni és önállóan végezni a feladatát. · A munkatársakat is kellően készítsük fel az önkéntes érkezésére.

A KÍSÉRŐ TEVÉKENYSÉG

Célja az önkéntesek segítése, támogatása, alapja az elvárások rendszeres tisztázása. Nyomon követjük az önkéntesek tevékenységét és beilleszkedését, valamint azt, hogy kellő figyelmet fordítunk-e az önkéntesekre, így például:

- Megkapják-e a megfelelő visszajelzéseket? · Megfelelő-e a tájékoztatás?
- Helyük van-e a feladatkörüket illető döntési folyamatokban? · Szakmailag megfelelő módon felkészítettük-e őket? · Hívjuk-e őket a közösségi és lelki programokra? · Megköszönjük-e, elismerjük-e a munkájukat?

A KÍSÉRŐK

A helyi segítők, a mentor és a koordinátor közös feladata, hogy mindenki tisztában legyen azzal, hogy mit várnak el tőle, hogy az önkéntesek jól végezzék a feladatukat, és azt is számon kell kérni, hogy elvégezték-e mindazt, amit elvállaltak. Lehetőséget kell nyújtani a fejlődésre azoknak az önkénteseknek, akik ezt igénylik, Támogatni kell azokat, akiknek problémájuk van a munkájukban. Fontos az elvárások tisztázása.

A kísérők feladatai: · Tervezés, szükségletfelmérés · Az önkéntes program kialakítása · Önkéntes tevékenység meghatározása, leírása · Önkéntesek toborzása · Kiválasztás/tájékoztató beszélgetés az önkéntesekkel · Az önkéntesek bevezetése a szervezetbe · Képzés, közös tervezés · Önkéntesek és alkalmazottak kapcsolatának „egyengetése” · Koordináció · Konzultáció az önkéntesekkel, visszajelzések · Az önkéntes- dokumentáció vezetése · Konzultáció a szakmai felelősökkel · Köszönetnyilvánítás, búcsúztatás, utánkövetés.

A KÍSÉRŐ FELADATA AZ ÉRTÉKELESBEN

A mentorálással megbízott munkatárs felelős az önkéntes személyes támogatásáért. Segíti munkába állását, majd folyamatosan kíséri, és személyes kapcsolatot tart vele. · Törekszik a nyílt, bizalommal teli és szeretetteljes kapcsolatra. · Odafigyel rá, érdeklődik iránta. · Segíti és figyelemmel kíséri beilleszkedését és tevékenységét. · Rendszeresen megbeszéli az önkéntessel a tapasztalatokat és kudarcokat. · Segíti őt,

különösen, ha nehézségei vannak. · Folyamatos kapcsolatot tart az önkéntes munkatársaival, vezetőjével is. · Figyelembe veszi az önkéntes kívánságait és igényeit. · Figyel az önkéntes korlátaira és érzékenységre.

ÉRTÉKELÉS, KÖLCSÖNÖS VISSZAJELZÉS

A RENDSZERES ÉRTÉKELŐ BESZÉLGETÉS

A munka befejeztével fontos, hogy az önkéntesek visszajelzést kapjanak az napi jelenlétükről, tevékenységükről. A bizalommal teli légkör és a folyamatos kapcsolattartás nélkülözhetetlen a kölcsönös támogatás folyamatában. Az állandó kommunikáció biztosítja az információáramlást. A legfontosabb az értékeléshez, számonkéréshez: az „emberi tényező”, a személyes kapcsolat, mivel a közvetlen munkatársak, segítők, intézményvezetők és a mentorok közreműködésével valósul meg az önkéntes tevékenység egy-egy helyszínen. Az értékelés alapja a feladat leírása lehet, vagy megvizsgálhatjuk, hogy a kitűzött célok hogyan valósultak meg. Az önkéntes program és az önkéntes tevékenységének értékelésére rengeteg módszer és eszköz létezik. Az értékelés módja is az önkéntes program jellegétől függ. A fentiek közül akármelyiket is alkalmazzuk, lényeges pont, hogy az önkéntest nem lehet kihagyni az értékelés folyamatából. Ekkor nemcsak a saját teljesítményét és a program sikerességét értékeli, hanem magának az önkéntes programnak az összes elemét is, s ez lehetőséget biztosít a folyamatos fejlődésre. A kölcsönös visszajelzésre a legjobb alkalom a rendszeres időközönkénti úgynevezett értékelő beszélgetés, mely többnyire négyszemközt, a mentor és az önkéntes között zajlik.

Az értékelő beszélgetések során kérjünk mi is visszajelzéseket a munkakörülményekről, a mentor segítő munkájáról, az alkalmazottak és az önkéntesek közötti kapcsolatról, az informáltság mértékéről, a szakmai támogatás milyenségéről.

A koordinátor/szervező látja át a régió önkéntes programjait, ő tudja, hogy hova, hány önkéntes kell, milyen munkakörben, de a feladatokat

az intézményvezető és a mentor osztja ki. A mentor inkább az önkéntes személyével foglalkozik, ő ismeri legjobban az önkéntest, segíti, támogatja őt. A mentor és a helyi közösség, problémás esetekben a mentor, a koordinátor és az intézményvezető jó együttműködése az alapja a kölcsönös visszajelzésen alapuló ellenőrzésnek is. Az önkéntessel kapcsolatos tapasztalataikat egyesítik a tevékenység mérhető elemeivel (mikor, hol, mit csinált) és azzal, hogy hogyan végezte munkáját (hozzáállása, erősségei, hogyan érezte magát). Ehhez is jó szolgálatot tehetnek adminisztratív eszközök, pl. az önkéntes tevékenységéről szóló értékelő lap és az önkéntes tevékenységét kísérő dokumentáció.

HA BAJ VAN...

Az értékelés során azonban nemcsak jó, de nem megfelelő teljesítménnyel is találkozhatunk. Az is kiderülhet, hogy az önkéntes nem tud beilleszkedni a szervezet közösségébe. Az egyik leghálátlanabb feladat a sikertelen önkéntessel folyó munka és ennek visszajelzése. Ilyen esetben győződjünk meg róla, hogy nem tudunk-e segíteni a helyzeten, különösen, ha korábban sikeres volt az önkéntes. Tudjuk meg, hogy szeretne-e esetleg változtatni a munkakörén, nincs-e szüksége több segítségre a feladat elvégzéséhez, esetleg valami személyes problémája van-e, ami befolyásolja a teljesítményt.

A hatékony visszajelzés, problémafeltárás, a sikeres konfliktuskezelés érdekében szakmai továbbképzéseket szervezünk majd rendszeresen munkatársainknak és önkénteseinknek egyaránt.

A dokumentáció szerepe az értékelésben

Az önkéntes program dokumentációja sokban hozzájárul a sikerességhez. Az együttműködési megállapodásban is rögzíteni lehet, hogy az önkéntes tevékenységét milyen adminisztráció kíséri. Egyrészt az igényesen vezetett dokumentáció jó ajánlólevél az önkéntes későbbi karrierje során. Ugyanezt a dokumentációt lehet felhasználni beszámoló elkészítésekor, támogatóknak szóló köszönetnyilvánítás során, illetve magának a programnak az értékelésekor. A dokumentáció segít az eredmények, sikerek rögzítésében, és megmutatja a változtatásra szoruló elemeket. Emellett

segít az archiválásban (pl.: újságcikkek, fotók stb.). Másrészt olyan dokumentumok vezetéséről van szó, amelyek alapján nyomon követhető, milyen feladatokat lát el az önkéntes, milyen időkeretek között, milyen tartalommal (pl. jelenléti ív, tevékenység nyilvántartó lap, visszajelző lap). A folyamatos dokumentálás során lényegében az ellenőrzés is megvalósul.

A Segédlet az adminisztrációs kötelezettségekről című ÖKA kiadvány itt található: <http://www.bmoc.hu/sites/default/files/jogihatter/utmutatoadminisztracioskotelezettsegek.pdf>

A dokumentáció javasolt rendje

Az önkéntes programok útjának első és utolsó lépése is adminisztratív jellegű. Onnantól, amikor elkezdjük összeírni a felmerülő igényeket, egészen a beszámolóig, amit az eredményekről készítünk. Ugyanígy az önkéntessel való kapcsolat első és utolsó eseménye is ez, hiszen először megkapjuk az önkéntes önéletrajzát és jelentkezési lapját, az elváláskor pedig egy kilépési nyilatkozatot.

A leírtakból remélhetően jól látható, hogy az adminisztráció eredményei fontos eszközzé válnak a koordinátor kezében. Ezek az adatok szolgálnak alapot az önkéntes tevékenység értékeléséhez, a tervezéshez, a költséghatékonyság felméréséhez. De ezek adják a program történetiségének vázát is. Ebből lehet a jövőt és a stratégiánkat formáló következtetéseket levonni, és ezek adják az önkéntes tevékenység működésének keretrendszerét is.

ELISMERÉS, JUTALMAZÁS

Egyik erős motiváló tényező az önkéntesek elismerése és jutalmazása. Fontos végiggondolnunk, milyen módon és milyen gyakorisággal fejezzük ki köszönetünket önkénteseinknek, hogyan dolgozzuk ki az önkéntesek megbecsülésének különböző szinteken megvalósuló formáit.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Máltai Szeretetszolgálat közösségéhez való tartozás fontos része a személyes odafigyelés és az emberi gesztusok, amelyek mindennapjaink részei. Önkénteseinknek tudniuk kell, hogy részesei a közösségünknek, sikereink, örömeink közösek. Tudniuk kell, hogy számítunk tudásukra, javaslataikat komolyan vesszük. Mindig találunk időt arra, hogy megköszönjük önkénteseink munkáját.

Néhány ötlet: · Minden egyes alkalommal köszönjük meg a segítséget. · Az embert is értékeljük, ne csak a munkáját. · Ismerjük az önkénteseink nevét. · Megemlékezés a névnapokról, közös névnap ünnepségek. · Közös karácsonyi ünnepség. · Meghívás közösségi és lelki programokra. · Említsük őket pozitív példaként. · Változatos munkavégzés. · Tanulási, előrelépési lehetőségek, előadásokon, képzéseken, konferenciákon való részvétel.

Köszönetünk kifejezése nem egyszeri alkalom, hanem egy folyamatosan működő megerősítés, amely történhet formálisan és spontán módon is. E rendszer kialakítása-kor lényeges szempont, hogy az önkéntesek teljesítményét nehéz reálisan összehasonlítani. Más-más lehetőségekkel, képességekkel érkeznek, sok

Tudtad, hogy az
Önkéntesek Világnapját
minden évben december
5-én tartják?

településen és ellátási területen sokféle tevékenységet végeznek. A mérce mindenkinél ön maga. Olyan objektív kritériumokat és formákat alakítsunk ki, amelyek kiszámíthatóak, általánosan ösztönzőek és elérhetőek.

Juttatások

Bár az önkéntesek nem várnak anyagi ellenszolgáltatást, több módon is kifejezésre juttathatjuk megbecsülésünket, köszönetünket. Erre alkalmasak mindazon juttatások, amelyekre az önkéntes törvény lehetőséget ad.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál olyan eszközöket is szoktunk adni, amelyek a Szeretetszolgálathoz kötődést jelenítik meg. Fontos az adható juttatások körében a máltai közösséghez tartozást is kifejező kitűző és egyenruha. A tagok részére avatásukat követően adjunk át 1-1 db máltai tűzzománc kitűzőt és máltai pólót. Amennyiben a körülmények indokolják, (hidegben végzett munka) akkor biztosítsunk számukra máltai pulóvert, kabátot is. Fiatal önkénteseink nagy örömmel és büszkén fogják használni a logókkal ellátott pendrive-ot.

Költségtérítés – Az önkéntes-juttatások rendszerének törvényi háttere

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény egy olyan új, önálló jogviszonyt hozott létre, amelyben az önkéntes a leglényegesebb vonatkozásokban a munkavállalóéhoz hasonlóan védelemben részesül, az önkéntes által kapott, költségtérítés-jellegű juttatások adó- és járulékmentesek lettek. Különösen az utóbbi lényeges, hiszen a juttatások többsége után nem kell az adó- és járuléktérheket megfizetni, ha az önkéntes tevékenységet a törvény által szabályozott módon végzik. Az önkéntesek alkalmazásának pénzügyi feltételeit, a lehetséges juttatások rendszerének részletes ismertetése a mellékletben megtalálható. (http://www.bmoc.hu/sites/default/files/jogihatter/vii_fejezet_frissitve.pdf)

ELISMERÉSEK

Évfordulókhoz kötődő elismerések

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál az elismerés egy formája lehet az elismerő, köszönő oklevél azoknak az önkénteseknek, akik 5, 10, 15, 20, 25

éve segítik munkánkat, valamint a 10., 20., és 25. évfordulón érem. Régiós szinten is jutalmazzuk egy-egy önkéntes kiemelkedő teljesítményét a helyi szervezetek javaslatai alapján. Teljesítményüket köszönő oklevéllel ismerhetjük el a régió éves közgyűlésén. Országos kitüntetésre ötévenként, az évfordulós megemlékezésén kerül sor. Az önkéntesek a régiók javaslata alapján kapják meg az elismerő oklevelet és az érmet. Évente biztosítunk egy kiemelt időszakot, amikor különleges figyelmet szentelünk önkénteseknek, önkéntes programjainknak. Helyi szinten rendszeresen kifejezzük elismerésünket a lelkiismeretes és színvonalas önkéntes munkáért. Az elismerés egyéb módja lehet például – a teljesség igénye nélkül –, ha felelősségteljesebb feladattal bízunk meg az önkéntest, vagy egy éves rendszeres önkéntes szolgálat után az Egyesületi tagsági felajánlásra kerül, illetve a tagok teljesítményét kiemelhetik, megemlíthetik a csoportok közgyűlésén, összejövetelein, vagy az Önkéntes Hét keretében történik meg a kiemelkedő teljesítmény elismerése.

Az országos elismerés egyéb lehetőségei

A lakiteleki találkozóinkra történő delegálás szintén méltó elismerése lehet önkénteseink kiemelkedő munkájának, hiszen egy ilyen országos találkozón egyben továbbképzés, tapasztalatcsere, közösségi együttlét, lelki feltöltődés.

Terveink között szerepel számos közösségi programon való részvétel biztosítása. · Tevékeny önkéntes csoportjaink közösségi programtervezeteikkel pályázhatnak majd támogatásra az országos önkéntes munkacsoport számára biztosított keretből. · Évente 3 napos önkéntes-találkozó a tiszai üdülőben teljes ellátással, lelki és közösségi programokkal. A résztvevőket a régiók delegálhatják majd. · Videoton – „Jegyét jegyért!” akció.

Támogatói kitüntetések, elismerések

Amennyiben vannak, évente emlékezzünk meg kimagasló adományozóinkról is. Stratégiaileg fontos, hogy ismerjük el és köszönjük meg támogatásukat. · Érdemes az elismerést a legnagyobb céges adományozók mellett kisebb gazdasági társulások és magánszemélyek esetében is kifejezni. · A szervezet honlapján, éves beszámolóinkban is tüntessük fel őket. · Köszönőlevél, személyes pozitív visszajelzés, írásos és fotódokumentáció küldése szintén lehetséges formái a köszönetnyilvánításnak.

TÁVOZÁS, ELBOCSÁTÁS, KÍSÉRÉS

A legoptimálisabb működés mellett is elérkezhet az idő, amikor az önkéntesek befejezik a tevékenységüket, és elmennek a szervezettől. Emellett gyakran kerülhetünk abba a helyzetbe is, hogy bár mindent megtettünk, mégis mindenkinek jobb, ha elköszönünk egymástól. A kilépési szándék megfogalmazódhat a szervezet részéről vagy az önkéntes döntése alapján.

Az önkéntes kilépése mind az önkéntes, mind a szervezet számára lényeges történet, ezért fontos meghatározni ennek is a protokollját. Bár-hogy alakuljon is, érdemes megkérdezni segítőinket, milyen tapasztalatokat szereztek, mik a javaslaik. Amennyiben megszületik a kilépési szándék, ezt a szervezetnek el kell fogadnia, mert ez a kapcsolat természetének része. A mi feladatunk és felelősségünk az, hogy megfelelő módon zárjuk le a folyamatot, amennyiben mindkét fél ezt tartja a legjobb megoldásnak. De gyakran van lehetőség a változtatásra is.

Néhány ötlet: · A kölcsönös visszajelzés megismétlése, az esetleges félreértések tisztázása. · Revitalizálás, ha kiégés veszélye vagy esete áll fenn. · Ha megváltoztak a feladatvégzés körülményei vagy az ahhoz kapcsolódó elvárások, vegyük át újra ezeket, szükség esetén képezzük tovább önkéntesünket. · Ha megváltoztak az önkéntes képességei, körülményei (pl. kevesebb ideje van, vagy betegség után megváltoztak a fizikai képességei), akkor közösen végezzük el az új feladat kijelölését.

AZ ÖNKÉNTESOK ELBOCSÁTÁSA

A koordinátor egyik legnehezebb feladata az önkéntesek elbocsátása. A koordinátor, mentor és a szervezet vezetőinek felelőssége, hogy ösz-

szegyűjtsék az érveket, meghozzák a döntést, és megbeszéljék ezt az önkéntessel. Már a kiválasztáskor van lehetőségünk arra, hogy az önkéntes igényeit összemérjük a lehetőségekkel. Ha a személy nem lenne jó választás a szervezetnek, vagy ha ő és a feladat nem illenek össze, ezt a koordinátornak, helyi szervezőnek közölnie kell. Amennyiben a jelentkező ennek ellenére jó benyomást nyújtott, keressük a lehetséges jövőbeli együttműködést, vagy találjunk olyan megoldást, amely mindkét fél számára kielégítő.

Nehéz elküldenünk olyan valakit, aki fizetség nélkül, jó szándékból dolgozott velünk. De mi történik, ha hosszú távon mégsem tesszük ezt, hanem próbálunk valami munkát találni számára, és esetleg egyre jelentéktelenebb feladatokat bízunk rá? Előbb vagy utóbb ezt ő is észreveszi, és akkor már sokkal nehezebb lesz megválni tőle.

A KONFLIKTUSOK KEZELÉSE

Leggyakrabban akkor adódnak nehézségek, amikor az önkéntes nem tudja elvégezni a kapott feladatot, vagy nem illeszkedik be a közösségbe. Ha bármilyen konfliktust észlelünk, a koordinátornak, mentornak érdemes kapcsolatba lépnie az önkéntessel. A feltáró beszélgetés során kitérhetünk az alábbiakra: Van-e valami, amin változtatni szeretne? Van-e valami személyes problémája, ami befolyásolhatja a munkáját? Eléggő felkészültnek érzi-e magát? Nem okoz-e gondot az önkéntes munkával töltött idő mennyisége? A mentornak segítenie kell az önkéntesnek, ha valamilyen problémája van, de semmi esetre sem veszélyeztetheti a szervezet működését. Figyelnünk kell a csoporton belüli együttműködésre is. Amennyiben a probléma továbbra is fennáll, a koordinátor, a mentor vagy az intézményvezető tájékoztatja az önkéntest a problémás viselkedése lehetséges következményeiről, meghatározhatja a kereteket, amelyeket nem léphet át, végső esetben kilátásba helyezheti az elbocsátást. A mentor bármikor segítséget kérhet a probléma megoldásához a helyi vezetőtől, régiós koordinátortól, az országos önkéntes munkacsoport tagjaitól. Ha a figyelmeztetés ellenére az önkéntes magatartása nem változik, távozásra kell kérni a személyt. A koordinátornak oda kell figyelnie arra, hogy akár a legproblémásabb önkéntest is helyes

formában bocsássák el. Mindenkinek ismernie kell az önkéntes távozásának indokát.

Elbocsátás során hívjuk fel az önkéntes figyelmét a további titoktartási kötelezettségére, és figyeljünk rá, hogy a munkavégzése során rendelkezésre bocsátott eszközöket, munkaruhát leadja, ennek átadása-átvétele dokumentálva legyen. A szerződés megszüntetését se felejtjük el!

AZ ELKÖSZÖNŐ, ELBOCSÁTÓ, ÉRTÉKELŐ BESZÉLGETÉS

A kilépési interjú egy beszélgetés, amit nyugodt, kellemes körülmények között érdemes lefolytatni. Lehetőség szerint ilyenkor történjék meg a visszajelző kérdőív kitöltése, amely módot ad a kilépés okainak feltárására, visszajelzésekre, ami mind az önkéntes, mind a szervezet számára igen tanulságos lehet. Ez a beszélgetés alkalmat nyújt arra, hogy köszönetet mondjunk az önkéntesnek a szervezetben végzett tevékenységéért. A kilépési interjú célja a szervezet számára egy folyamat lezárása, az önkéntes tevékenység tanulságainak összegzése. Ezen túl fontos, hogy a beszélgetés az önkéntesnek lehetőséget biztosítson a szervezetben végzett tevékenységének áttekintésére, fejlődésének tudatosítására, gondolatainak, érzéseinek kinyilvánítására. A koordinátor, mentor vagy az érintett intézményvezető mellett egyes esetekben azon munkatársak jelenléte is szükséges lehet, akikkel az önkéntes kapcsolatban állt. A beszélgetés tartalmának dokumentálása több szempontból fontos. Mellékletben csatoltuk a kilépési adatlaphoz vonatkozó ajánlást.

Hasznos minden ilyen beszélgetésen olyan alapkérdésekre választ kapni, mint: · Hogyan értékeli az önkéntes saját és a szervezet munkáját? · Hogyan látja a fejlődését, milyen tapasztalatot, kompetenciákat szerzett önkéntes tevékenysége alatt? · Mit visz magával, amit az önkéntes tevékenysége alatt kapott? · Mi a távozásának az oka? · A szervezet önkéntes programjával kapcsolatban mit tart jónak, és mi az, amin változtatna?

Az önkéntes kilépése után sem záródik le a folyamat számunkra. Amennyiben az önkéntesnek pozitív tapasztalata volt, és érezte, hogy a hozzáadott ideje, energiája, ötletei közelebb vitték a szervezetet célkitűzése megvalósításához, akkor ez az élmény az egész életét végig fogja kísérni.

ÚTRAVALÓ: AZ ÖNKÉNTES ÚTLEVÉL

A távozáshoz kapcsolódó dokumentáció elkészítése fontos feladat. Az önkéntes tevékenységet igazoló írásos dokumentum nemcsak gesztusértékű, de az önkéntes hasznát veheti jövőbeni munkakeresésében is. Hosszú távú önkénteskedés után a tevékenység végzése során elsajátított, fejlesztett kompetenciák, képességek összegyűjtése nemcsak szóban hasznos a kilépési beszélgetés részeként történő értékeléshez, hanem az írásos formát az önkéntes többféle módon is fel tudja tudni később használni. Ennek jó példája az Önkéntes Útlevelel. A szervezet ugyancsak vállalhatja, hogy referenciát ad.

KÍSÉRÉS

Lehet bármilyen élethelyzet-változás, gyógyulás, költözés stb., melyek miatt célszerű, ha biztosítunk egy meghatározott minimum utánkövetést mindenki számára, hiszen elképzelhető, hogy volt segítőnk maga is segítségre szorul.

Akár önkéntes feladat is lehet, hogy meglévő időszedő önkénteseinket szükség esetén hogyan tudjuk önkéntes munkával gondozni, vagy kiváltani őket a napi munkából, megbecsült idősebb önkéntes státuszuk és az ezzel járó megtisztelő feladatok megtartása mellett.

Fontos, hogy egykori önkénteseinknek tájékoztatást küldjünk programjainkról, eredményeinkről, hírlevél útján vagy más formában és rendszeresen felkínáljuk számukra az újracsatlakozás, kapcsolódás lehetőségét.

ÖSSZEGZÉS

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatot küldetése a hit védelmére és a szegények szolgálatára szólítja. Feladatunkat a céljainkkal azonosulni tudó támogatók és önkéntesek segítségével teljesíthetjük. A Szeretetszolgálat története megmutatja, mekkora ereje van egy hitében elkötelezett, egy irányba tekintő és egy jó

célért cselekvő közösségnek. Feladatunk és felelősségünk, hogy vállaljuk azt az átalakulást, amelynek eredményeként az önkéntesek szervezésének egy hatékonyabb rendszerét alakíthatjuk ki. Ebben a munkában szükséges mindannyiunk, minden munkatársunk és önkéntesünk tevékeny együttgondolkodása és együttműködése, s mindannak a tapasztalatnak a beépítése, amely az eltelt 26 év során összegyűlt.

Reméljük, sikerült kedvet csinálnunk az önkéntesekkel való közös munkához, elég biztatást adnunk az önkéntesek kísérésének megkezdéséhez, hiszen ahogy a Gyerekesély program folytatásánál is tapasztaljuk, annak fenntartásához is elengedhetetlen az önkéntesek szolgálatának hozzáadott értéke.

Köszönjük a Gyerekesély programban szolgálatot vállaló önkénteseinknek, hogy együtt munkálkodhatunk gyermekeink hétköznapijainak meg szépítésén.

„Szükségünk van arra, hogy
valakinek elajándékozzuk az
életünket, hogy ajándékot
adjunk...”

Kozma Imre atya

KISOKOS LEENDŐ ÖNKÉNTESNEK ÉS ÖNKÉNTESKET FOGADÓ CIVILEKNEK ³

KI SZÁMÍT ÖNKÉNTESNEK?

Önkéntesnek nevezhetünk minden olyan személyt, aki ellenszolgáltatás nélkül munkát végez, önként, a saját szabad akaratából a közös jó érdekében.

Az önkéntesség fogalom a latin 'voluntarius' szóból származik, ami hajlandóságot jelent.

Az önkéntesség természetesen helyzetfüggő, lehet, hogy egy tevékenységet az egyik országban önkéntességnek tekintenek, a másikban nem. A különböző értelmezések ellenére meghatározható három irányvonal, amelyek együttesen jellemzik az önkéntes tevékenységet:

1. A tevékenység nem folytatható anyagi ellenszolgáltatásért.
2. A tevékenységet önként végzi az egyén, saját szabad akarata alapján.
3. Az önkéntesség más személyt, közösséget vagy az egész társadalmat szolgálja, és a tevékenységet végző emberre is pozitív hatással van.

A Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény kiemeli a szervezett módon folytatott önkéntes tevékenységet a sok önkéntes szolgálat lehetőségei közül, és ezt nevezi el közérdekű önkéntes tevékenységnek. A törvény rendezett keretet ad, és tisztázza az önkéntes és a fogadó szervezet vagy intézmény közti viszony alapvető szabályait.

³ Az Önkéntesség című kiadvány alapján – Önkéntes Központ Alapítvány, Budapest, 2011.

BÁRKI LEHET ÖNKÉNTES?

Igen. Közérdekű önkéntes tevékenységet a törvény szerint Magyarországon minden 10. életévét betöltött személy végezhet.

MIÉRT JÓ ÖNKÉNTESKEDNI?

Önkéntesnek lenni jó, mert miközben önzetlenül segítesz, Te magad is sok mindent kapsz.

Az önkéntesség egy alapvető emberi késztetésre épül, a szolidaritásra. Megismered önmagad, tapasztalatot szerzel, tartozni fogsz egy csoporthoz, amelynek céljait és értékrendjét el tudod fogadni, azonosulni tudsz velük. Barátokat szerezhetsz, a sokféle aktivitás is segít abban, hogy teljesebb életet élhess.

Fontos, hogy életkorodnak, képességeidnek, személyiségednek, elhivatottságodnak, időbeosztásodnak megfelelő, hozzád leginkább illő tevékenységet válassz magadnak.

MIRE VAN SZÜKSÉG, HA ÖNKÉNTESKEDNI SZERETNÉK?

Az önkéntességhez saját képességeidre, tudásaidra, ismereteidre van szükség, amelyekben jónak érzed magad és szívesen adnál általuk másoknak. Általában a legtöbb önkéntes tevékenységnek nincs speciális feltétele, mások esetében viszont előfordulhat, hogy végzéséhez egészségügyi alkalmasság vagy végzettség szükséges, és van, ahol a fogadó szervezet speciális képzést nyújt az önkéntes tevékenység megkezdése előtt.

HOL ÖNKÉNTESKEDHETEK?

Keress egy számodra szimpatikus fogadó szervezetet, ahol becsatlakozhatsz a munkába. Fogadó szervezet lehet bármely civil szervezet (pl. alapítvány, egyesület), egyház, közszolgáltatásokat, közfeladatokat ellátó intézmény (pl. kórház, könyvtár, múzeum, szociális intézmény), vagy helyi önkormányzat,

amelyik eleget tett a törvény által előírt regisztrációs kötelezettségének.

A minisztériumhoz bejelentkezett szervezetek listáját itt találhatod: www.civil.info.hu Közérdekű önkéntesség menüpont alatt található adatbázis.

MIRE VAN SZÜKSÉG, HA SZERVEZETKÉNT FOGADNI SZERETNÉNK ÖNKÉNTEST?

Ahhoz, hogy egy szervezet közérdekű önkénteseket fogadhasson, be kell jelentkezni a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Esélyegyenlőségi Főosztálya által vezetett nyilvántartásba. Fontos, hogy a szervezetnek már a tevékenység megkezdése előtt be kell jelentkeznie a minisztériumhoz, viszont kivételes esetben 15 napon belül a tevékenység megkezdése után is eleget tehetnek ennek a kötelezettségüknek.

MI A FOGADÓ SZERVEZET FELADATA?

A fogadó szervezet feladata, hogy megfelelő keretet biztosítson az önkéntes tevékenység végzéséhez. A szervezetnek gondoskodnia kell arról, hogy az önkéntes megkapja a tevékenység ellátásához szükséges irányítást, tájékoztatást, a szükséges ismereteket. Kiskorú önkéntesek fogadása esetén folyamatos és szakszerű felügyeletet is biztosítani kell.

Alapvető követelmény, hogy az önkéntesek a tevékenységeiket biztonságosan, egészséget nem veszélyeztető módon végezhesék. Ehhez hozzátartozik, hogy pihenőidőt kell biztosítani az önkéntes munkavégzés közben.

A FOGADÓ SZERVEZETNEK MILYEN SPECIÁLIS KÖRÜLMÉNYEKET KELL FIGYELEMBE VENNIE?

- 18 évnél fiatalabb, vagy felnőtt korú, de korlátozottan cselekvőképes önkéntes fogadása esetén csak olyan feladatot adhatunk, amely megfelel az önkéntes életkorának, testi és értelmi fejlettségének, képességeinek, és amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését, valamint tankötelezettségének teljesítését. A feladat naponta 6–20

óra között végezhető.

- Nagykorú, de korlátozottan cselekvőképes önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység helyszíne csak Magyarország lehet.
- Ha az önkéntes 10–16 éves, a közérdekű önkéntes tevékenység helyszíne csak Magyarország lehet.

Tanítási időben, tanítási napon maximum naponta 2 órát, összesen heti 6 órát, tanítási napon kívül maximum naponta 3 órát, összesen hetente 12 órát igénybe vevő feladatokkal bízható meg.

A napi tevékenység befejezése és a másnapi kezdés között legalább 14 óra pihenőidő biztosítása kötelező.

- 16–18 éves önkéntes esetében csak olyan feladat adható, amely naponta maximum 4,5 óra elfoglaltságot jelent.

A napi tevékenység befejezése és a másnapi kezdés között legalább 14 óra pihenőidő biztosítása kötelező.

MIT VÁRHA EL AZ ÖNKÉNTES TŐL A FOGADÓ SZERVEZET?

A szervezet joggal számíthat arra, hogy az önkéntes a vállalt feladatot megfelelő módon elvégzi.

Amennyiben valami halaszthatatlan dolog jön közbe, akkor a lehető leggyorsabban értesítse az önkéntes a szervezetet arról, hogy nem tud megjelenni. Komoly anyagi vagy lelki kár keletkezhet, ha az önkéntes nem jelenik meg ott, ahol többen számítanak rá.

A biztonságos munkavégzés érdekében az önkéntesnek be kell tartania a fogadó szervezet utasításait, kivéve, ha annak végrehajtása önmaga, vagy más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné, illetve ha jogszabályba, vagy a kölcsönösen aláírt önkéntes szerződésbe ütközik. Az önkéntesnek figyelmeztetnie kell az utasítást adót, ha az utasítás teljesítése kárt idézhet elő.

Az utasításokon kívül az önkéntesnek be kell tartania a tevékenységre egyébként vonatkozó jogszabályokat, szakmai és etikai előírásokat, illetve meg kell őriznie a tudomására jutott személyes adatokat, üzleti és egyéb titkokat.

A közérdekű önkéntes tevékenységet a fogadó szervezet utasításai

szerint személyesen az arra a feladatra jelentkező önkéntesnek kell elvégeznie.

MILYEN JUTTATÁSOK ADHATÓK AZ ÖNKÉNTESÉKNEK?

Bár az önkéntesség lényege, hogy a munkát ellenszolgáltatás nélkül végzik az önkéntesek, ám a törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a közérdekű önkéntes tevékenység során felmerülő költségeket a szervezet – adó- és járulékkötelezettség nélkül – megtérítse az önkéntesek számára, illetve csekély jutalomban részesíthesse őket.

Ez minden esetben megállapodás kérdése, a törvény erre nem kötelezi a szervezeteket, ám lehetőséget ad arra is, hogy a szervezet megtérítse az önkéntes részére az önként vállalt tevékenység ellátásához szükséges:

- munkaruházatot, védőfelszerelést, munkaeszközt;
- utazást, szállást, étkezést;
- védőoltást, szűrővizsgálatot, más betegségmegelőző szolgáltatást;
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges képzés költségeit;
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges és az önkéntes tulajdonában lévő állat élelmezését, ellátását, képzését;
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges és az önkéntes tulajdonában vagy használatában lévő eszköz működéséhez szükséges feltételeket;
- élet-, egészség-, baleset- és felelősségbiztosítást köthet az önkéntes számára;
- jutalmat adhat;
- külföldön végzett önkéntes tevékenység esetén pedig napi díjat is fizethet.

MILYEN KÁRTÉRÍTÉSI SZABÁLYOK VONATKOZNAK A FOGADÓ SZERVEZETRE?

A közérdekű önkéntes tevékenység végzése során az önkéntes által elszenvedett kárért a fogadó szervezet felel. A fogadó szervezet csak akkor men-

tesül a felelősség alól, ha bizonyítani tudja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag az önkéntes elháríthatatlan magatartása okozta.

Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben egy harmadik személynek okozott kárért is a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta – az önkéntes szerződés ettől eltérő rendelkezése hiányában – a fogadó szervezet követelheti az önkéntestől kárának megtérítését.

A fogadó szervezet köteles megtéríteni továbbá:

- az önkéntest az önkéntes tevékenység ellátása során ért testi sérülésből és egészségkárosodásból eredő kárát;
- az önkéntes tevékenység ellátása során az önkéntes tulajdonában vagy használatában lévő dologban a tevékenység végzésének helyén keletkezett kárt;
- a közeli hozzátartozónak az önkéntes halálából eredő kárát, ha az a tevékenység ellátásával összefüggésben következett be;
- kívülálló személyeknek az önkéntes által a tevékenység ellátása kapcsán okozott kárt.

KELL-E ÖNKÉNTES SZERZŐDÉST KÖTNI AZ ÖNKÉNTESSEL?

Bármilyen feladat ellátásához szükséges, hogy megbeszéljük, hogy ki, hol, mikor, mennyi ideig és milyen céllal fog tevékenykedni. Így működik ez az önkéntes tevékenység esetén is. A közös munka előtt kötött megállapodás biztos támpontot ad mindkét félnek, és megteremti az együttműködés kereteit is.

Szóban tehát minden esetben megállapodást kötünk az önkéntessel, hogy miből áll majd az önkéntes tevékenység, hány órában fogja végezni, mikor, hol, kivel, mit biztosít ehhez a fogadó szervezet, stb. Ezek gyakorlatilag a szerződés tartalmi elemei.

Ha azonban hosszabb távon, összetett, felelősségteljesebb feladatok ellátására szerződünk, akkor mindkét fél érdekében célszerű írásban is rögzíteni a szerződést, a későbbi félreértések és az esetlegesen felmerülő problémák kezelése érdekében.

MIKOR NEM ELÉG A SZÓBELI SZERZŐDÉS?

Amennyiben az önkéntes kéri, minden esetben írásba kell foglalni a szerződést.

Írásban rögzített szerződés szükséges

- ha a közérdekű önkéntes tevékenység határozatlan időre, vagy legalább 10 napra szól;
- ha az önkéntes 18 évesnél fiatalabb, és 2 napnál hosszabb a tevékenysége ideje (ebben az esetben a szerződést a törvényes képviselővel kötjük és módosítjuk, a kiskorú beleegyezésével);
- nagykorú, de korlátozottan cselekvőképes vagy/és 2 napnál hosszabb önkéntes tevékenység esetén (ebben az esetben a szerződést a törvényes képviselő hozzájárulásával kötjük);
- amennyiben a fogadó szervezet valamilyen juttatást biztosít az önkéntesnek;
- ha az önkéntes engedélyköteles építési munkában vesz részt;
- ha külföldön végzi a közérdekű önkéntes tevékenységet;
- ha bármely fél azonnali hatályú felmondáshoz való jogát korlátozták;
- vagy ha ezt egyéb jogszabály elrendeli.

MIT TARTALMAZZON AZ ÖNKÉNTES SZERZŐDÉS?

A szóban kötött megállapodásnak vagy az írásban kötött szerződésnek mindenképp tartalmaznia kell:

- az önkéntes tevékenység tartalmát;
- a tevékenység ellátásának helyét;
- a tevékenységre fordítandó időt;
- a pihenőidőt;
- azokat a juttatásokat, amelyeket a fogadó szervezet az önkéntes számára biztosít.

Fontos, hogy az önkéntes jogviszony bármikor azonnali hatállyal felmondható, kivéve, ha erről az írásos szerződésben másképp rendelkeztek. (Ekkor is felmondható, csak nem azonnali hatállyal.)

SZEMÉLYES ADATOK KEZELÉSE, NYILVÁNTARTÁS

A fogadó szervezetnek a törvény alapján az önkénteseiről nyilvántartást kell vezetnie.

A következő adatoknak kell nyilvántartásba kerülnie:

- személyazonosító adatok: név, születési hely, édesanyja neve, állampolgárság, lakóhely vagy tartózkodási hely, ha van törvényes képviselő, az ő adatai is;
- az önkéntes által végzett közérdekű önkéntes tevékenység tartalma, ellátásának helye, a rá fordított idő, a pihenőidő, a tevékenység megkezdésének és lejárta ideje, ha határozott időtartamban állapodunk meg;
- a fogadó szervezet által biztosított juttatások.

A nyilvántartásban szereplő adatokat a szervezet köteles zártan kezelni, arról csak a hatóságoknak adhat információt az önkéntes beleegyezése nélkül. Ez nem érinti a az adatok statisztikai célú felhasználását, ha az az önkéntes személyének azonosítására alkalmatlan módon történik.

HOGYAN FEJEZHETEM BE AZ ÖNKÉNTESÉGEMET A FOGADÓ SZERVEZETNÉL?

Amennyiben az önkéntes teljesítette a vállalt önkéntes tevékenységet, vagy eltelt az az idő, amire az önkénteskedést vállalta, a szerződés megszűnik, akár írásban, akár szóban kötötték is meg.

Természetesen az önkéntes is kérheti a tevékenysége lezárását, akár a határozott idő lejárta, vagy a feladat elvégzése előtt is. Ennek formája lehet közös megállapodás, vagy azonnali felmondás, amelyhez mindkét félnek joga van a törvény szerint, de nagykorú önkéntes esetében az írásos szerződésben ki lehet zárni.

AJÁNLOTT SZAKIRODALOM

- Angyal Mária: Hogyan működünk együtt önkéntesekkel? In: Alapfokú kézikönyv civil szervezetek számára. Budapest, NIOK Alapítvány, 1998.
- Czike Klára – Kuti Éva: Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek. Önkéntes Központ Alapítvány – Nonprofit Kutatócsoport Egyesület, 2005.
- Czike Klára – Bartal Anna Mária: Nonprofit szervezetek és önkéntesek – új szervezeti típusok és az önkéntes tevékenységet végzők motivációi. Zárótanulmány. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba, 2004.
- Czike Klára – Kuti Éva: Önkéntesség, jótekonyság, társadalmi integráció. Budapest, Nonprofit Kutatócsoport és Önkéntes Alapítvány, 2006.
- Hegyi Anita– Horváth Ákos – Kmetty Zoltán – Molnár Kriszta: Önként a gyakorlatban. Kutatás fiatal önkéntes gyakornokok civil szférában való foglalkoztatásának lehetőségéről és gyakornoki programok beindításának szükségességéről. Közösség Ifjúsági Alapítvány – Ifjúsági Koordinációs és Szolgáltató Egyesület.
- Karlowits-Juhász Orchidea – Reif Jenifer: Nekem nem 8. Közösségi szolgálatot végző diákok kézikönyve. Miskolc, 2013.
(http://www.tanarkepzo.hu/sites/default/files/nekem_nem_8_web.pdf)

- Magyarországi Önkéntesség Fejlesztési Stratégiája
- Máthé Orsolya – Kosztolányi István (szerk.): Kézikönyv az Önkéntességről. Budapest, 1997.
- Ochman, Malgorzata – Jordan, Pawel: Az önkéntesség mint értékes szervezeti erőforrás. <http://doksi.hu/get.php?lid=10493>
- Önkéntes menedzsment alapok. Budapest, Önkéntes Központi Alapítvány.
- Önkéntesség. Budapest, Önkéntes Központi Alapítvány, 2011. Sikeres önkéntes programok a gyakorlatban. Budapest, Önkéntes Központi Alapítvány.
- Sztanóné Horváth Brigitta: Iskolai közösségi szolgálat – Gyakorlati útmutató a fogadó szervezet szemszögéből.
- Az Önkéntes Központ Alapítvány kiadványai – www.oka.hu
- A közérdekű önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- CIVIQ Holland Önkéntes Központ kiadványai

MELLÉKLETEK

AJÁNLOTT DOKUMENTÁCIÓ

KÖTELEZŐ ELEMEEK

ÖNKÉNTES NYILVÁNTARTÁSI LAP (FELNŐTT)
ÖNKÉNTES NYILVÁNTARTÁSI LAP (KISKORÚ)
ÖNKÉNTES SZERZŐDÉS (HATÁROZATLAN IDEJŰ)
ÖNKÉNTES SZERZŐDÉS (HATÁROZOTT IDEJŰ)
KIEGÉSZÍTŐ ÖNKÉNTES SZERZŐDÉS

AJÁNLOTT DOKUMENTÁCIÓ AZ ÖNKÉNTESSEKRŐL

BELÉPÉSI INTERJÚ
ELVÉGZETT ÖNKÉNTES FELADATOK NYILVÁNTARTÁSA
ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGEK ÉRTÉKELÉSE
SZÜLŐI BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT
KILÉPÉSI INTERJÚ

AJÁNLOTT NYILVÁNTARTÁS AZ ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGEKRŐL

ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGEK LEÍRÁSA
KÉRDŐÍV AZ ÖNKÉNTESSÉGRŐL
A 2005. ÉVI LXXXVIII. TÖRVÉNY SZÖVEGE

ÖNKÉNTES NYILVÁNTARTÓ LAP

18 év feletti önkéntes esetén.

Nyilvántartási szám: 000

SZEMÉLYES ADATOK	
Név:	
Születési hely:	
Születési idő:	
Anyja neve:	
Állampolgárság:	
Levelezési címe:	Telefon:
SZEMÉLYES INFORMÁCIÓK	
Foglalkozása:	
Jelenlegi iskolája/munkahelye:	
Szakképesítés:	
Munkatapasztalat:	
Nyelvismeret:	
Számítógépes ismeret:	
Jogosítványa van-e?	
Saját gépkocsival rendelkezésre tud-e állni?	
Jelenleg is végez önkéntes tevékenységet?	
A múltban végzett már önkéntes tevékenységet?	

A nyilvántartó lapon megadott személyes adatokat a szervezet harmadik személynek nem adja ki!

ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ADATOK	
A tevékenység tartalma:	<i>az önkéntes tevékenységek felsorolása (pl. kutyasétáltatás, irodai adminisztráció)</i>
Kezdet:	<i>dátum</i>
Vége:	<i>határozott időre kötött szerződés esetén, dátum, más esetben lehet folyamatos</i>
Időtartama:	<i>folyamatos esetén lehet hó v. hét /nap v. óra, határozott idejű szerződés esetén nap v. óra</i>
Rendszeresség/napszak:	<i>Egyszeri/Havi/Heti/Napi</i>
Pihenőidő biztosítása:	<i>az önkéntes tevékenység során alkalmazott pihenőidők és gyakoriságuk, valamint két önkéntes nap közötti pihenőidő</i>
Ellátásának helyszíne:	

MILYEN TERÜLETEN SZERETNE SEGÍTENI?	
A régióban/területen/intézményben előforduló önkéntes tevékenységek felsorolása (x-szel kell jelölni)	
irodai munka, telefonos ügyintézés	☐
számítógépes munka	☐

számítógépes adatkezelés	
számítógép karbantartás	
másolás	
telefonos ügyelet	
tolmácsolás, fordítás	
saját gépkocsival történő fuvarozás	
küldemények kihordása	
házi beteggondozás	
beteglátogatás	
kórházi önkéntes szolgálat	
ruhaválogatás	
pénzügyi tanácsadás	
korrepetálás.....tantárgyban	
ügyintézésben segítség	
kerti munka vagy bármilyen fizikai munka	
segítség rendezvényeken	
egyéb	

HONNAN HALLOTT RÓLUNK? (x-szel kell jelölni)	
szervezet honlapja	
internet	
nyomtatott sajtó	
TV, rádió	
plakát, szórólap	
hirdetés	
ismerős	
egyéb, éspedig:	

AZ ÖNKÉNTES KÖLTSÉGTÉRÍTÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK	
Szervezet által a tevékenység ellátásához biztosított juttatások (x-szel kell jelölni)	
Munkaruha	
Védőfelszerelés	
Szállás	
Úti költség	
Étkezés	
Védőoltás, Szűrővizsgálat	
Képzés	
Állat ételmezése, ellátása	
Saját tulajdonú eszköz működtetése	
Élet-, egészség-, baleset-, felelősségbiztosítás	
Egyéb	

Kitöltés dátuma:

Aláírás:

Adatait felvettük a szervezet önkénteseinek adatbázisába. A szervezet bizalmasan kezeli ezeket az adatokat. Amennyiben időközben változtatni szeretne a megadottakon, lépjen kapcsolatba a szervezet képviselőjével:

Név:

Telefonszám:

ÖNKÉNTES NYILVÁNTARTÓ LAP

Kiskorú és korlátozottan cselekvőképes önkéntes esetén. Nyilvántartási szám: 000

SZEMÉLYES ADATOK	
Név:	
Születési hely:	
Születési idő:	
Anyja neve:	
Állampolgárság:	
Levelezési címe:	Telefon:
Iskola:	

SZÜLŐ, TÖRVÉNYES KÉPVISELŐ SZEMÉLYAZONOSÍTÓ ADATAI	
Név:	
Születési hely:	
Születési idő:	
Anyja neve:	
Levelezési címe:	

A nyilvántartó lapon megadott személyes adatokat a szervezet harmadik személynek nem adja ki!

ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ADATOK	
A tevékenység tartalma:	az önkéntes tevékenységek felsorolása
Kezdet:	dátum
Vége:	határozott időre kötött szerződés esetén dátum, más esetben lehet folyamatos
Időtartama:	folyamatos esetén lehet hó v. hét /nap v. óra, határozott idejű szerződés esetén nap v. óra
Rendszeresség/napszak:	Egyszeri/Havi/Heti/Napi
Pihenőidő biztosítása:	az önkéntes tevékenység során alkalmazott pihenőidők és gyakoriságuk, valamint két önkéntes nap közötti pihenőidő
Ellátásának helyszíne:	

AZ ÖNKÉNTES KÖLTSÉGTÉRÍTÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK	
Szervezet által a tevékenység ellátásához biztosított juttatások (x-szel kell jelölni)	
Munkaruha, Védőfelszerelés	
Szállás	
Útiköltség	
Étkezés	
Védőoltás, szűrővizsgálat	
Képzés	
Állat élelmezése, ellátása	
Saját tulajdonú eszköz működtetése	
Élet-, egészség-, baleset-, felelősségbiztosítás	
Egyéb	
Szülő aláírása:	Önkéntes aláírása:

Dátum:

ÖNKÉNTES SZERZŐDÉS

(határozatlan idejű)

Amely létrejött egyrészről:

<fogadó szervezet neve, címe>
mint: **Fogadó szervezet,**

másrészről:

név:
anyja neve:
lakcím:
tartózkodási hely:
születési idő, hely:

mint: **Önkéntes,**

között az alábbiakban meghatározott feltételek szerint:

1. A felek megállapodnak abban, hogy a Fogadó szervezet az önkéntes szerződés aláírását követően <**időponttól**> az Önkéntest **határozatlan időre** önkéntesként nyilvántartásba veszi. A felek között önkéntes jogviszony jön létre, melynek keretén belül az Önkéntes a Fogadó szervezetnél közérdekű önkéntes tevékenységet végezhet.
2. A Fogadó szervezet és az Önkéntes által megkötött, ezen Önkéntes Szerződéssel együtt érvényes – sorszámmal ellátott – Kiegészítő Önkéntes Szerződés tartalmazza az önkéntes tevékenységre vonatkozó alábbi adatokat:
 - adott program, tevékenység, projekt nevét, helyszínét, idejét,
 - adható maximális juttatásokat,
 - önkéntes tevékenységek felsorolását,
 - önkéntes tevékenységre fordítandó időkeretet és pihenőidőt,
 - adott programra, tevékenységre, projektre vonatkozó egyedi, a Fogadó szervezet által meghatározott kiegészítő szabályokat.
3. A Fogadó szervezet vállalja, hogy az Önkéntesre vonatkozó tényt vagy adatot csak jogszabályban előírt esetben adhat ki harmadik személy részére.
4. A Fogadó szervezet köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges feltételeket, minden az önkéntes tevékenységével kapcsolatos tájékoztatást és irányítást.
5. Az Önkéntes a tudomására jutott Fogadó szervezettel kapcsolatos személyes adatot, üzleti és egyéb titkot az önkéntes jogviszony megszűnése után megőriz.
6. Az Önkéntes vállalja, hogy az önkéntes tevékenységet a jelen szerződésben, a Fogadó szervezet Önkéntes munka nyilvántartásának szabályzatában foglaltak, illetve a „2005. évi LXXXVIII. Törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről” című törvény szerint végzi.

7. A Fogadó szervezet vállalja, hogy az Önkéntessel jelen szerződésben foglaltak, a Fogadó szervezet Önkéntes munka nyilvántartásának szabályzatában foglaltak, illetve a „2005. évi LXXXVIII. Törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről” című törvény szellemében jár el.
8. Az Önkéntes a szerződés aláírása előtt megismerte a Fogadó szervezet Önkéntes munka nyilvántartásának szabályzatát, a benne foglaltakat tudomásul vette.
9. Az Önkéntes felel az Önkéntes tevékenység során bizonyíthatóan általa okozott kárért, amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta. Az Önkéntes köteles a Fogadó szervezet tulajdonát képező vagy használatában álló vagyontárgyakat az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondosság mellett, rendeltetésének megfelelően használni, működtetni. A rendelkezésre bocsátott eszközök biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződik, számára meghatározott karbantartást elvégzi. Ezen kötelezettségének gondatlanságból történő megszegése esetén megfelelő kárterítés, szándékos károkozás esetén a teljes kár megfizetésére kötelezhető.
10. Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel.
11. Szerződő felek bármelyike az önkéntes jogviszonyt rendkívüli felmondással is megszüntetheti, amennyiben a másik fél a jelen szerződésben írt bármely kötelezettségét megszegi és a kötelezettség megszegése szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásra vezethető vissza. Rendkívüli felmondás alapja lehet, ha bármely fél olyan magatartást tanúsít, amely a másik fél számára a jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
12. Önkéntes az önkéntes jogviszonyának fennállása alatt nem tanúsíthat olyan magatartást, amely Fogadó szervezet jogos érdekeit sérti. Ilyen magatartásnak minősül:
 - a Fogadó szervezetről harmadik személy részére információk kiadása,
 - a Fogadó szervezet profiljába tartozó tevékenységet saját nevében történő végzése,
 - az önkéntes munkavégzési helyen kívül olyan magatartás tanúsítása, amely nem méltó a Fogadó szervezet önkénteseihez.
13. Minden vitás kérdésben, amelyet a jelen szerződés nem rendez, a Fogadó szervezet Szervezeti és Működési Szabályzata, illetve a Ptk. az önkéntességre és az önkéntesekre vonatkozó rendelkezései, illetve a „2005. évi LXXXVIII. Törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről” című törvény az irányadó.

A szerződő felek a jelen megállapodásban foglaltakat elolvasták, és azt mint akaratukkal mindenben egyezőt írták alá.

Kelt,

Fogadó szervezet képviselője

Önkéntes

ÖNKÉNTES SZERZŐDÉS

(határozott idejű)

Amely létrejött egyrészről:

<fogadó szervezet neve, címe>

mint: **Fogadó szervezet,**

másrészről:

név:

anyja neve:

lakcím:

tartózkodási hely:

születési idő, hely:

mint: **Önkéntes,**

között az alábbiakban meghatározott feltételek szerint:

1. A felek megállapodnak abban, hogy a Fogadó szervezet az önkéntes szerződés aláírását követően **<időponttól – időpontig>** az Önkéntest határozott időre önkéntesként nyilvántartásba veszi. A felek között önkéntes jogviszony jön létre, melynek keretén belül az Önkéntes a Fogadó szervezetnél közérdekű önkéntes tevékenységet végezhet.
2. A Fogadó szervezet és az Önkéntes által megkötött, ezen Önkéntes Szerződéssel együtt érvényes – sorszámmal ellátott – Kiegészítő Önkéntes Szerződés tartalmazza az önkéntes tevékenységre vonatkozó alábbi adatokat:

- a. adott program, tevékenység, projekt nevét, helyszínét, idejét,
 - b. adható maximális juttatásokat,
 - c. önkéntes tevékenységek felsorolását,
 - d. önkéntes tevékenységre fordítandó időkeretet és pihenőidőt,
 - e. adott programra, tevékenységre, projektre vonatkozó egyedi, a Fogadó szervezet által meghatározott kiegészítő szabályokat.
3. A Fogadó szervezet vállalja, hogy az Önkéntesre vonatkozó tény vagy adatot csak jogszabályban előírt esetben adhat ki harmadik személy részére.
4. A Fogadó szervezet köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges feltételeket, minden az önkéntes tevékenységével kapcsolatos tájékoztatást és irányítást.
5. Az Önkéntes a tudomására jutott Fogadó szervezettel kapcsolatos személyes adatot, üzleti és egyéb titkot az önkéntes jogviszony megszűnése után megőrizz.
6. Az Önkéntes vállalja, hogy az önkéntes tevékenységet a jelen szerződésben, a Fogadó szervezet Önkéntes munka nyilvántartásának szabályzatában foglaltak, illetve a „2005. évi LXXXVIII. Törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről” című törvény szerint végzi.
7. A Fogadó szervezet vállalja, hogy az Önkéntessel jelen szerződésben foglaltak, a Fogadó szervezet Önkéntes munka nyilvántartásának szabályzatában foglaltak, illetve a „2005. évi LXXXVIII. Törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről” című törvény szellemében jár el.
8. Az Önkéntes a szerződés aláírása előtt megismerte a Fogadó szervezet Önkéntes munka nyilvántartásának szabályzatát, a benne foglaltakat tudomásul vette.
9. Az Önkéntes felel az Önkéntes tevékenység során bizonyíthatóan általa okozott kárért, amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta. Az Önkéntes köteles a Fogadó szervezet tulajdonát képező vagy használatában álló vagyontárgyakat az adott helyzetben általában elvárható legnagyobb gondosság mellett, rendeltetésének megfelelően használni, működtetni. A rendelkezésre bocsátott eszközök biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződik, számára meghatározott karbantartást elvégzi. Ezen kötelezettségének gondatlanságból történő megszegése esetén megfelelő kártérítés, szándékos károkozás esetén a teljes kár megfizetésére kötelezhető.
10. Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel.

11. Szerződő felek bármelyike az önkéntes jogviszonyt rendkívüli felmondással is megszüntetheti, amennyiben a másik fél a jelen szerződésben írt bármely kötelezettségét megszegi és a kötelezettség megszegése szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásra vezethető vissza. Rendkívüli felmondás alapja lehet, ha bármely fél olyan magatartást tanúsít, amely a másik fél számára a jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
12. Önkéntes, az önkéntes jogviszonyának fennállása alatt nem tanúsíthat olyan magatartást, amely Fogadó szervezet jogos érdekeit sérti. Ilyen magatartásnak minősül:
a Fogadó szervezetről harmadik személy részére információk kiadása,
a Fogadó szervezet profiljába tartozó tevékenységet saját nevében történő végzése,
az önkéntes munkavégzési helyen kívül olyan magatartás tanúsítása, amely nem méltó a Fogadó szervezet önkénteseihez.
13. Minden vitás kérdésben, amelyet a jelen szerződés nem rendez, a Fogadó szervezet Szervezeti és Működési Szabályzata, illetve a Ptk. az önkéntességre és az önkéntesekre vonatkozó rendelkezései, illetve a „2005. évi LXXXVIII. Törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről” című törvény az irányadó.

A szerződő felek a jelen megállapodásban foglaltakat elolvasták, és azt mint akaratukkal mindenben egyezőt írták alá.

Kelt

Fogadó szervezet képviselője

Önkéntes

Kiegészítő önkéntes szerződés

Amely létrejött egyrészről:

<Fogadószervezet neve>

<Székhelye>

<Nyilvántartási száma>

mint: **Fogadószervezet,**

másrészről:

név: <önkéntes neve>

Önkéntes szerződésének regisztrációs száma:

mint: **Önkéntes**

között az alábbi önkéntes tevékenység ellátására:

Program, projekt megnevezése:	
Időszak:	
Helyszín:	
Juttatás:	
Önkéntes tevékenységek:	

Az elvégzett önkéntes munka nyilvántartását az Önkéntes végzi, a Fogadó szervezet által rendelkezésére bocsátott formanyomtatványokon. A nyilvántartást a program, projekt vezetője hitelesíti aláírásával.

A kiegészítő önkéntes szerződés csak a Fogadószervezet és az Önkéntes által megkötött regisztrációs számú Önkéntes Szerződéssel együtt érvényes, melyben megtalálhatóak a felek itt nem rögzített jogai és kötelezettségei.

A szerződő felek a jelen megállapodásban foglaltakat elolvasták és azt, mint akaratukkal mindenben egyezőt írták alá.

<Kelt>

Fogadó szervezet képviselője

Önkéntes

Elvégzett önkéntes tevékenységre vonatkozó nyilvántartás és elszámolás

Önkéntes tevékenység megnevezése	Dátuma	Tevékenység		Ledolgozott óra
		kezdetre	vége	

Teljesítést igazolom

Dátum:

Fogadó szervezet képviselője

Önkéntes

BELÉPŐ INTERJÚ ÖNKÉNTES MUNKAVÉGZÉSHEZ

Nyilvántartási szám: 000

SZEMÉLYES ADATOK	
Név:	
Születési idő:	
Anyja neve:	
Levelezési címe:	Telefon:
Névnap:	
Legközelebbi hozzátartozó elérhetősége:	
Mentor, segítő neve:	
Belépés időpontja:	Kilépés időpontja:
<i>A nyilvántartó lapon megadott személyes adatokat a szervezet harmadik személynek nem adja ki!</i>	
BELÉPÉS INDOKLÁSA	
Mit tud a szervezetünkről? Honnan hallott rólunk?	
Miért éppen a szervezetünket választotta önkéntes munkája helyszínéül?	
Mit vár az önkéntes tevékenységtől?	
Mi töltene el örömmel önkéntessége során?	
Mit szeretett a legjobban előző önkéntes tevékenysége vagy munkái során?	
Mit a legkevesbé?	
Írja le ideális felettesét, milyen kapcsolatot szeretne kialakítani vele?	
Egyedül, csoportban, vagy partnerrel szeretne dolgozni? Miért?	
Milyen képességei vannak, melyeket önkéntessége során használni, fejleszteni szeretne?	
Hogyan töltené egy napot, melyen azt tehetné, és oda menne, ahová szeretné?	
Vannak olyan ügyfelek, akikkel kifejezetten szeretne dolgozni, illetve olyanok, akikkel semmiképpen nem dolgozna szívesen együtt?	
Mivel tölti legszívesebben a szabadidejét? Mi a hobbija?	

ÖNKÉNTES MUNKA ÉRTÉKELŐ LAP

SZEMÉLYES ADATOK	
Név:	
Születési hely:	
Születési idő:	
Anyja neve:	
Allampolgárság:	
Levelezési címe:	Telefón:
E-mail:	
Névnap:	
Legközelebbi hozzátartozó elérhetősége:	
Mentor, segítő neve:	
Belépés időpontja:	Kilépés időpontja:

Tevékenységek: ❖	3 hónapos értékelés időpontja: Tartalma:
Tevékenységek: ❖	3 hónapos értékelés időpontja: Tartalma:
Tevékenységek:	3 hónapos értékelés időpontja: Tartalma:

IGAZOLÁS KÉPZÉSEKRŐL	
Önkéntes alapképzés:	
Szükséges kompetenciák megszerzése:	
Elsősegélynyújtás:	
Lezárás dátuma:	
A szervezet képviselője:	

A nyilvántartó lapon megadott személyes adatokat a szervezet harmadik személynek nem adja ki!

SZÜLŐI BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT

A gyermek neve:	A szülő neve:
Születési ideje:	Elérhetősége:
Lakcím:	

Mint szülő, beleegyezem abba, hogy kiskorú gyermekem az alábbi helyszínen és időpontban az ott dolgozók felügyelete alatt tevékenykedhet önkéntesként a **következő feladatokban:**

1.
2.
3.

Az önkéntes tevékenység

időtartama	
gyakorisága	
helyszíne	

Dátum:,évhónapnap

Szülő aláírása:	Személyi ig.sz.:
-----------------	------------------

KILÉPŐ INTERJÚ ÖNKÉNTES MUNKAVÉGZÉS SORÁN

SZEMÉLYES ADATOK	
Név:	
Leánykori név:	
Születési hely/idő:	
Levelezési címe:	Telefón:
E-mail:	
Önkéntes koordinátor neve:	
Mentor, segítő neve:	
Belépés időpontja:	
Kilépés időpontja:	
Elvégzett tevékenységek:	Értékelés időpontja: Kimenete:

KILÉPÉS INDOKLÁSA	
Milyen elvárásai voltak belépéskor?	
Mennyiben teljesültek ezek az elvárások?	
Mit ígért a szervezet belépéskor? Mennyiben teljesültek ezek az ígéretek?	
Mi a véleménye az alábbiakról:	munkakörülmények:
környezet:	vezetési stílus:
önkéntes-koordinátor:	önkéntesek és alkalmazottak közötti kapcsolat:
tevékenységei:	technikai felszereltség:
emberi hozzáállás:	informáltság:

segítőkézség:	szakmai támogatás:
Miért döntött úgy, hogy elhagyja a szervezetet? Mi tartotta volna vissza?	
Mit csinálna másképpen? A szervezet önkéntes programjával kapcsolatban mit tart jónak, és mi az, amin szívesen változtatna:	
Fog-e a jövőben önkéntes tevékenységet végezni?	
Mit tanult önkéntessége révén?	
Egyéb észrevétel, javaslat:	

IGAZOLÁS KÉPZÉSEKRŐL	
Önkéntes alapképzés:	
Szükséges kompetenciák megszerzése:	
Elsősegélynyújtás:	
Lezárás dátuma:	
A szervezet képviselője:	

AZ ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGEK FELMÉRÉSE A SZERVEZETEN BELÜL

A szervezeti egység/intézmény neve:

Település:

Milyen területre, milyen rendszerességgel, hány önkéntest keresünk ?

TEVÉKENYSÉG	RENDSZERESSÉG (aláhúzendő)	LÉTSZÁM
☐ Adományfogadás, -osztás	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Idősekkel való törődés, gondozás	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Gyerekekkel való foglalkozás, családi programok	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Fogyatékkal élőkkel való törődés	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Fiatalokkal való törődés	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Étkeztetés	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Hajléktalan-ellátás	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Roma programok	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Segítségnyújtás krízishelyzetekben, katasztrófák esetén	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Közösségi programok	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Egészségügyi munka	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Fiatal önkéntesek, ifjúsági csoportok által végzett munka	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Kulturális, tudományos tevékenység	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Oktatási tevékenység	alkalmi/havi/ heti/ napi	fő
☐ Egyéb		fő

Az adandó feladat milyen kompetenciákat igényel? Milyen képességekkel, készségekkel, érdeklődéssel, motivációval és kapacitással rendelkező önkénteseket vártok tevékenységi területenként?

Tevékenység:

Elvárt kompetencia:

Tevékenység:

Elvárt kompetencia:

Tevékenység:

Elvárt kompetencia:

Tevékenység:

Elvárt kompetencia:

Tevékenység:

Elvárt kompetencia:

Tevékenység:

Elvárt kompetencia:

Egyéb megjegyzés:

ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉG LEÍRÁSA

A TEVÉKENYSÉG MEGHATÁROZÁSA

A tevékenység neve:

A tevékenység
végzésének helye:

A tevékenységet
végzők száma:

A személy
megnevezése, akinek
a tevékenységet végző
felelősséggel tartozik:

A TEVÉKENYSÉG FŐ CÉLJA

A TEVÉKENYSÉGGEL JÁRÓ FELELŐSSÉG

Tevékenysége során
kapcsolatba kerülhet:

Munkaidő-beosztást
kapja:

A TEVÉKENYSÉG IDŐBEOSZTÁSA

Túlóraigény:

Pihenőidő:

ESZKÖZÖK, JUTTATÁSOK

Munkaruha, Védőfelszerelés

Szállás

Útiköltség

Étkezés

Védőoltás, szűrővizsgálat

Képzés

Állat élelmezése, ellátása

Saját tulajdonú eszköz működtetése

Élet-, egészség-, baleset-, felelősségbiztosítás

Egyéb

KÉRDŐÍV AZ ÖNKÉNTESÉGRŐL

Személyi adatok

1. Neme:

- ☐ Férfi
☐ Nő

2. Születési év:

3. Iskolai végzettsége:

- ☐ 8 általános alatt
☐ 8 általános
☐ Szakmunkásképző
☐ Középiskola
☐ Egyetem, főiskola

4. Van-e jelenleg állandó munkaviszonya?

☐ Igen (aktív kereső)

☐ Nincs:

✓ munkanélküli

✓ gyesen, gyeden van

✓ nyugdíjas

✓ eltartott

✓ tanuló

egyéb:

5. Tagja-e Ön valamilyen

☐ egyesületnek, klubnak (pl. nagycsaládosok egyesülete, dalkör, sportegyesület, vadásztársaság, horgászegyesület, polgárőrség stb.)

☐ szakmai, gazdasági érdekképviselőnek (pl. kamara, szakszervezet, hegyközség, gazdakör, ipartestület)

6. Előfordult-e az elmúlt évben, hogy barátainak vagy rokonainak, szomszédjának úgy segített, hogy elvégzett valamilyen tevékenységet, amiért nem várt viszonzást? (pl. gyerekvigyázás, házépítés, szerelés, javítás, bevásárlás stb.)

☐ igen,

éspedig:

- ☐ nem
- ☐ ezt eddig nem gondoltam végig

7. Végzett-e Ön tavaly önként, ellenszolgáltatás nélkül valamilyen tevékenységet az alábbiak közül:

- ☐ Lakóhelyén, településén, lakókörnyezetében segített valamiben?
- ☐ Oktatási, egészségügyi, szociális, művelődési intézményben segített?
- ☐ Gondoskodott valakiről, rászorult fogadott be, szállást adott?
- ☐ Elintézt valaki helyett hivatalos dolgot, vagy tanácsot adott?
- ☐ Segített egy egyházi szervezet munkájában?
- ☐ Egy párt munkáját segítette ellenszolgáltatás nélkül?
- ☐ Segített valamilyen más szervezetben, egyesületben, klubban, körben?
- ☐ Vett-e részt adománygyűjtésben?
- ☐ Jótékony célú rendezvényen fellépett, végzett valamilyen tevékenységet?

Egyéb,

éspedig:

- ☐ Nem végeztem hasonló tevékenységet önként, ellenszolgáltatás nélkül

8. Ha igen, akkor milyen gyakran végzett bármilyen önkéntes munkát az elmúlt évben?

- ☐ Egy-két alkalommal fordult elő, így adódott.
- ☐ Alkalmanként, de csak különleges helyzetekben.
- ☐ Rendszeresen, évente egyszer.
- ☐ Rendszeresen, félévenként.
- ☐ Rendszeresen, kb. havonta egyszer.
- ☐ Rendszeresen, kb. hetente egyszer.
- ☐ Rendszeresen, majdnem naponta.
- ☐ Egyéb:

9. Melyik évben végzett először önkéntes munkát?

10. Kinek, vagy kiknek segített Ön önkéntes tevékenységgel az elmúlt év során?

- ☐ Családjának, rokonainak, barátainak
- ☐ Olyan ismerőseinek, akik nem rokonai, és nem barátai
- ☐ Ismeretlen magánszemélyeknek

- ☐ Szervezeteknek
- ☐ Lakóközösségnek, települési közösségnek

☐ Egyéb:

11. Ha szervezeteknek végzett önkéntes tevékenységet, kérem, jelölje meg, hogy van-e közöttük:

- ☐ Egyesület, alapítvány, vagy más civil szervezet (kör, klub, szövetség stb.)
- ☐ Önkormányzati óvoda, iskola, egyéb állami oktatási, egészségügyi intézmény, szociális intézmény, kulturális intézmény
- ☐ Egyházi, vagy vallási szervezet

12. Ön hány órát tevékenykedett havonta önkéntesként az elmúlt évben?

..... óra/hó

13. Mekkora szerepet játszottak a következők abban, hogy Ön valamilyen formában segített másoknak? Kérjük, hogy osztályozza a következő kijelentéseket!

(A lehetséges osztályzatok:

5 – Nagyon nagy szerepet játszott; 4 – Fontos szerepet játszott; 3 – Játszott is szerepet, meg nem is; 2 – Csak kevés szerepet játszott; 1 – Egyáltalán nem játszott szerepet.)

Indokok, okok, körülmények	Osztályzat
Az önkéntesség nálunk családi indíttatású tevékenység	
Jó érzés volt másnak segíteni	
Segített megvalósítani valamilyen konkrét célt, elkerülni valamilyen veszélyt	
Olyan szervezetet segített, amelyhez szorosan kötődik (pl. munkájában folyamatosan részt vett)	
Olyan szervezetet segített, amelynek hálával tartozik, amelyhez emlékek fűzik	
Környezete szebb, kényelmesebb lett, életkörülményei javultak	
Az ön vagy családja által igénybe vett szolgáltatások minősége javult	
Közösséghez tudott kapcsolódni, barátokat, új ismeretségeket szerzett	
Az önkéntes tevékenység a szabadidő hasznos eltöltését is jelentette	
Az önkéntesség segített önmagam megismerésében	
A másoknak való segítség egyben tapasztalatszerzés is volt	
Az önkéntes tevékenység új kihívást, szakmai fejlődést is jelentett	
Az önkéntesség révén új munkahelyre lélt	
Adókedvezményt, költségtérítést vett igénybe	
Közelebbi ismerősei, barátai, kollégái is szoktak így adakozni, segíteni	
Rábeszélték, nem tudott ellenállni	
Egyszerűen megteheti, módja van rá	
Nem volt különösebb oka, hirtelen elhatározásból tette	

14. Ha (újra) önkéntességet vállalna, Ön milyen típusú önkéntes munkát végezne a legszívesebben?

- ☐ Adminisztráció, irodai munka
- ☐ Állatgondozás
- ☐ Beteglátogatás
- ☐ Fizikai munka
- ☐ Fordítás, tolmácsolás
- ☐ Informatika
- ☐ Kézműves tevékenység
- ☐ Pályázatírás, -figyelés
- ☐ PR, marketing, kampányszervezés
- ☐ Rendezvény-, programszervezés
- ☐ Segítségnyújtás (fizikai, lelki, szellemi)
- ☐ Szenvedélybetegekkel való foglalkozás
- ☐ Tanácsadás
- ☐ Telefonos segélyszolgálat
- ☐ Természet-, környezetvédelem
- ☐ Adományszervezés, -fogadás, -osztás

- ☐ Idősekkel való törődés, gondozás
- ☐ Gyerekekkel való foglalkozás, családi programok
- ☐ Fogyatékkal élőkkel való törődés
- ☐ Fiatalokkal való törődés
- ☐ Étkeztetés
- ☐ Hajléktalan ellátás
- ☐ Roma programok
- ☐ Segítségnyújtás krízishelyzetekben, katasztrófák esetén
- ☐ Közösségi programok
- ☐ Egészségügyi munka
- ☐ Fiatal önkéntesek, ifjúsági csoportokkal végzett munka
- ☐ Kulturális, tudományos tevékenység
- ☐ Oktatási tevékenység
- ☐ Sport, rekreáció

☐ Egyéb:

15. Ön mely társadalmi csoportoknak segít (segítene) a legszívesebben?

- ☐ munkanélküliek
- ☐ nők
- ☐ romák
- ☐ gyerekek
- ☐ fogyatékossggal élők
- ☐ szenvedélybetegek (alkoholisták, drogfüggők, stb.)
- ☐ idős emberek
- ☐ hajléktalanok
- ☐ határon túli magyarok
- ☐ mélyszegénységben élők
- ☐ hazai kisebbségek

☐ Egyéb,
és pedíg:

16. Mennyire ítéli hasznosnak a helyi önkéntesek munkáját?

Kérem, egy 1-5-ig tartó skálán jelölje be, ahol 1 az egyáltalán nem hasznosat jelenti, az 5 a nagyon hasznosat!

1 2 3 4 5

17. Ön hogy gondolja, miben tudná segíteni a helyi közösség életét?

Köszönjük a segítségét!

A 2005. ÉVI LXXXVIII. TÖRVÉNY SZÖVEGE

Az Országgyűlés elismeri a társadalom tagjainak szolidaritásán alapuló, az állampolgárok öntevékenységet kifejező, a személyeknek és közösségeiknek más vagy mások javára ellenszolgáltatás nélkül végzett önkéntes tevékenységét. Annak érdekében, hogy e jelentős társadalmi erőforrás a közcélok elérése érdekében is mind hatékonyabban mozgósíthatóvá váljon, az Országgyűlés a jelen törvény megalkotásával meghatározza a közérdekű önkéntes tevékenység alapvető szabályait, továbbá kedvezmények és garanciák biztosításával ösztönözni kívánja az állampolgárok és szervezeteik részvételét a társadalom előtt álló feladatok megoldásában, a közcélok elérésében. A kitűzött célok elérése és a közérdekű önkéntes tevékenységben való társadalmi részvétel jogi feltételeinek megteremtése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. §

(1) A törvény hatálya

a) a 3. § (1) bekezdése szerinti természetes személynél, jogi személynél, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságnál (a továbbiakban: fogadó szervezet)

Magyarországon végzett,

b) a magyar állampolgár által a 3. § (1) bekezdésének a)-e) pontja szerinti fogadó szervezetnél a Magyar Köztársaság területén kívül (a továbbiakban: külföld) végzett közérdekű önkéntes tevékenységre terjed ki.

(2) A törvény hatálya nem terjed ki

a) az önkéntes véradásra,

b) az önkéntes, illetve létesítményi tűzoltóként végzett tevékenységre,

c) a polgári természetörként végzett tevékenységre.

(3) E törvény nem érinti a 3. § (1) bekezdésén kívüli személynél, szervezetnél, illetve tevékenységi körben más vagy mások javára, ellenszolgáltatás nélkül végzett önkéntes tevékenységet.

2. §

(1) Közérdekű önkéntes tevékenység a fogadó szervezetnél a 3. §-ban meghatározott tevékenységi körben ellenszolgáltatás nélkül végzett munka, kivéve, ha

a) a személy a tevékenységet maga vagy közeli hozzátartozója [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. §-ának b) pontja] javára végzi,

b) a tevékenység jogszabályi kötelezésen, jogerős bírósági határozaton, illetve hatósági kötelezésen alapul,

c) a felek úgy állapodnak meg, hogy azt más jogviszony keretében végzik, így különösen polgári jogi jogviszonyban, társadalmi szervezet, közhasznú társaság, illetve egyház tagjaként, alapítvány, közalapítvány kezelő szervének tagjaként vagy egyházi személyként.

(2) Ellenszolgáltatásnak minősül minden olyan vagyoni előny, amelyhez az önkéntes vagy közeli hozzátartozója a közérdekű önkéntes tevékenységhez kapcsolódóan jut.

(3) Nem minősül ellenszolgáltatásnak a fogadó szervezet által

a) az önkéntesnek adott, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges munkaruházat, védőfelszerelés és -anyag,

b) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásnak, szállásnak, étkezésnek az önkéntes részére történő biztosítása, illetve ezek bizonylattal igazolt költségének az önkéntes részére történő megtérítése, valamint – a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sza. tv.) kiküldetési rendvényre vonatkozó szabályai megfelelő alkalmazásával – az önkéntes részére kiküldetési rendvény alapján a saját személygépkocsi fogadó szervezet érdekében történő használatára tekintettel kifizetett azon összeg, amely nem haladja meg a saját személygépkocsi munkáltató érdekében történő használatára tekintettel bizonylat nélkül elszámolható költségtérítésként kifizethető összegének [Sza. tv. 3. számú melléklet II. Igazolás nélkül elszámolható költségek fejezete 6. pont] nagyságát,

c) az önkéntesnek a közérdekű önkéntes tevékenység biztonságos ellátása érdekében biztosított védőoltás, szűrővizsgálat és más betegség-

megelőző szolgáltatás,

d) az önkéntes részére biztosított – a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges

– iskolarendszeren kívüli képzés költségei,

e) az önkéntes tulajdonában álló, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges állat élelmezésének, ellátásának, képzésének biztosítása, illetve ezek bizonylattal igazolt költségének az önkéntes részére történő megtérítése,

f) az önkéntes tulajdonában vagy használatában álló eszköz – közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében történő – működtetéséhez szükséges feltételeknek az önkéntes részére történő biztosítása, illetve ezek bizonylattal igazolt költségének megtérítése,

g) az önkéntesnek a közérdekű önkéntes tevékenység során bekövetkező halála, testi sérülése, egészségkárosodása esetére kötött élet-, egészség- és balesetbiztosítás, illetve annak díja, valamint az önkéntes által okozott kár megtérítésére kötött felelősségbiztosítás, illetve annak díja,

h) az önkéntesnek külföldön végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén, illetve a Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár által végzett közérdekű tevékenység esetén adott napi díj, ha annak egy hónapra számított összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér mindenkor havi összegének húsz százalékát,

i) az önkéntesnek a közérdekű önkéntes tevékenységéért nyújtott jutalom, feltéve, hogy annak éves összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér mindenkor havi összegének húsz százalékát.

(4) Több fogadó szervezettel önkéntes jogviszonyban álló személy ugyanarra az időszakra csak egy fogadó szervezettől kaphat napi díjat, és erről köteles értesíteni a többi fogadó szervezetet.

(5) A külföldön végzett közérdekű önkéntes tevékenység, illetve a Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár által végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén nem magyarországi székhelyű szervezet a (3) bekezdés szerinti juttatások biztosítását a fogadó szervezettel megkötött szerződésben átvállalhatja. Ebben az esetben a fogadó szervezet és a nem magyarországi székhelyű szervezet a (3) bekezdés szerinti juttatások biztosításáért egyetemlegesen felel.

3. §

- (1) Fogadó szervezet lehet
- a) a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása az általa biztosított közszolgáltatások és katasztrófavédelmi feladatai körében;
 - b) a kisebbségi önkormányzat a jogszabályban meghatározott közfeladatai körében;
 - c) a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében;
 - d) a magyarországi székhelyű közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezet a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
 - e) a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy a hitéleti, a közcélú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
 - f) a jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai, vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a közszolgáltatásait igénybevevőknek nyújtott többlétszolgáltatások körében a magyarországi székhelyű, illetve magyar hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező, jogképes
 - fa) szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény, fb) egészségügyi szolgáltató, fc) közoktatási intézmény, fd) felsőoktatási intézmény, fe) muzeális intézmény, ff) nyilvános könyvtár, fg) közlelvtár, fh) nyilvános magánlelvtár,
 - fi) közművelődési intézmény (az fa)-fi) alpontokban foglaltak a továbbiakban együtt: fogadó intézmény);
 - g) a nem jogképes fogadó intézmény fenntartója a fogadó intézmény jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai, vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a fogadó intézmény közszolgáltatásait igénybevevőknek nyújtott többlétszolgáltatások körében.
- (2) Építésiengedély-köteles munkában való részvételre önkéntes az (1) bekezdés a)-e) pontja szerint foglalkoztatható.
- (3) A fogadó szervezet feladatainak ellátásához jogszabályban, illetve hatósági határozatban előírt létszámfeltételek önkéntes foglalkoztatásával nem teljesíthetők.
- (4) Az a fogadó szervezet, amely jogszabály alapján köteles az általa nyújtott szolgáltatás során okozott kár megtérítésére felelősségbiztosítási szerződést kötni, önkéntest akkor foglalkoztathat, ha a felelősségbiztosítási szerződés kiterjed az önkéntes által okozott kár megtérítésére is.

4. §

(1) Önkéntes lehet

a) a cselekvőképes személy,

b) a korlátozottan cselekvőképes személy,

c) a tizedik életévét betöltött, kiskorúsága miatt cselekvőképtelen személy.

(2) Az önkéntes elláthat minden olyan tevékenységet,

a) amelyre vonatkozóan megfelel a jogszabályokban meghatározott képesítési, egészségügyi, nyilvántartásba vételi és egyéb feltételeknek, valamint

b) amelynek ellátását törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet (a továbbiakban együtt: jogszabály) nem köti meghatározott jogviszonyhoz, illetve amelynek önkéntessel történő ellátását jogszabály nem zárja ki.

(3) Aki a fogadó szervezettel fennálló más jogviszony keretében ellenszolgáltatás fejében munkát végez, a munkakörébe tartozó feladatokat a fogadó szervezetnél önkéntes jogviszonyban nem végezheti.

(4) Aki a fogadó szervezetnél jogszabályi kötelezésen, jogerős bírósági határozaton, illetve hatósági kötelezésen alapuló tevékenységet végez, az e körbe tartozó feladatokat a fogadó szervezetnél önkéntes jogviszonyban nem végezheti.

(5) A tanuló nem létesíthet önkéntes jogviszonyt azzal a közoktatási intézménnyel, amellyel tanulói jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban áll. Ez a korlátozás nem vonatkozik a közoktatási intézmény által szervezett és a tanulói jogviszonnyal, kollégiumi tagsági viszonnal összefüggő kötelezettséget nem érintő táboroztatási tevékenységre és egyéb közösségi programokra.

(6) Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam állampolgára –ide nem értve a menekültként vagy menedékként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt, illetőleg az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárának egyeneságbeli rokonát és házastársát – közérdekű önkéntes tevékenységet akkor végezhet, ha

a) a fogadó szervezet az önkéntes által okozott kár megtérítésére felelősségbiztosítási szerződést kötött,

b) az önkéntes szállása, ellátása és visszautazása biztosított,

c) az önkéntes egészségügyi szolgáltatásra jogosult, vagy rendelkezik az egészségügyi szolgáltatások költségét fedező biztosítással.

5. §

(1) A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

(2) A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

(3) A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet.

(4) A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg

- a) tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
 - b) tanítási időben a heti hat órát és ba) tanítási napon a napi két órát,
- bb) tanítási napon kívül a napi három órát.

(5) A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

(6) A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

6. §

(1) A közérdekű önkéntes tevékenység önkéntes jogviszony keretében végezhető, amely a fogadó szervezet és az önkéntes között megkötött önkéntes szerződéssel jön létre. Az önkéntes szerződésben meg kell határozni

- a) a közérdekű önkéntes tevékenység tartalmát,
- b) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásának helyét,
- c) a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítandó időt és a pihenőidőt,

d) azokat a 2. § (3) bekezdésének a)-h) pontja szerinti juttatásokat, amelyeket az önkéntesnek biztosítanak, és rendelkezni kell azokról az önkéntes szerződés megszűnésének esetére. (2) A fogadó intézménynél, il-

letve annak fenntartójánál végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén jogszabály meghatározhatja az önkéntes szerződés további kötelező tartalmi elemeit is.

(3) Korlátozottan cselekvőképes személy önkéntes szerződést csak a törvényes képviselő beleegyezésével köthet.

(4) Kiskorúsága miatt cselekvőképtelen önkéntes esetén az önkéntes jogviszonnyal kapcsolatos jognyilatkozatokat a törvényes képviselő teszi meg, de az önkéntes szerződés megkötéséhez és módosításához az önkéntes beleegyezése szükséges.

(5) Az önkéntes szerződést írásba kell foglalni, ha

a) az önkéntes szerződést határozatlan időre vagy legalább tíz napra – tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén legalább két napra – kötik,

b) az önkéntes a 2. § (3) bekezdésének b)-h) pontja szerint juttatásban részesül,

c) az önkéntest engedélyköteles építési munkában való részvételre foglalkoztatják,

d) a közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön végzik,

e) az önkéntes az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes államállampolgára, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt, illetőleg az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárának egyeneságbeli rokonát és házastársát, f) bármelyik fél azonnali hatályú felmondáshoz való jogát korlátozzák,

g) az önkéntes kéri,

h) ezt jogszabály elrendeli.

7. §

(1) Az önkéntes szerződés megszűnik

a) az önkéntes halálával vagy cselekvőképtelenné válásával,

b) a fogadó szervezet jogutód nélküli megszűnésével, természetes személy esetén halálával,

c) a vállalt közérdekű önkéntes tevékenység teljesítésével,

d) a szerződésben meghatározott idő lejártával, feltétel bekövetkeztével,

e) közös megegyezéssel történő megszüntetéssel,

f) felmondással,
g) az önkéntesek foglalkoztatásának – a 13. § (3) bekezdése szerinti – megtiltásáról rendelkező határozat jogerőre emelkedésével.

(2) Az önkéntes szerződést – ha jogszabály vagy az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik – bármelyik fél azonnali hatállyal felmondhatja.

(3) A korlátozottan cselekvőképes önkéntes az önkéntes szerződést a törvényes képviselője hozzájárulása nélkül is felmondhatja.

(4) A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes, illetve törvényes képviselője azonnali hatályú felmondáshoz való joga az önkéntes szerződésben nem korlátozható.

8. §

(1) A fogadó szervezet köteles biztosítani

a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit,

b) a szükséges pihenőidőt,

c) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,

d) tizenharmadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.

(2) Ha az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik, a fogadó szervezet gondoskodik

a) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről, ha a közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön végzik, vagy az önkéntes

Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár,

b) a 4. § (6) bekezdésének c) pontja szerinti biztosítási szerződés megkötéséről és a biztosítási díj megfizetéséről.

9. §

(1) Az önkéntes köteles

a) a közérdekű önkéntes tevékenységet a vonatkozó jogszabályok, szakmai és etikai előírások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni,

b) a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni.

(2) Az önkéntes köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személyéletét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.

(3) Az önkéntes nem köteles a fogadó szervezet utasításait teljesíteni, ha annak végrehajtása

a) az önkéntes életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné,

b) jogszabályba vagy az önkéntes szerződésbe ütközik.

(4) Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, az önkéntes köteles erre az utasítást adófigyelmét felhívni. Az önkéntes nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelem felhívási kötelezettségének eleget tett.

10. §

(1) Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta, – az önkéntes szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a fogadó szervezet az önkéntestől követelheti kárának megtérítését.

(2) Amennyiben az önkéntes bizonyítja, hogy

a) a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,

b) a tulajdonában vagy használatában álló, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges dologban a közérdekű önkéntes tevékenység végzésének helyén keletkező kára az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag az önkéntes elháríthatatlan magatartása okozta. A fogadó szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely az önkéntes felróható magatartásából származott.

(3) Az önkéntes közeli hozzátartozója az önkéntes halálából eredő kárát a (2) bekezdésben foglaltak szerint érvényesítheti.

11. §

(1) A fogadó szervezet a kormányzati társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős minisztériumnak (a továbbiakban: Minisztérium) a melléklet szerinti Bejelentési lapon köteles előzetesen bejelenteni

- a) az önkéntesek foglalkoztatását,
- b) a Bejelentési lapon feltüntetett adatokban bekövetkező változásokat.

(2) Ha az önkéntes szükséghelyzetben történő alkalmi foglalkoztatásának előzetes bejelentésére nincs lehetőség, a bejelentési kötelezettségnek a közérdekű önkéntes tevékenység megkezdésétől számított tizenöt napon belül kell eleget tenni. A melléklet 1. pontja szerinti adatokban bekövetkező változást az azt követő tizenöt napon belül kell bejelenteni.

(3) A bejelentéshez mellékelni kell

a) helyi önkormányzatok társulása esetén a társulási megállapodás másolatát;

b) közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezet esetében ba) a hatályos létesítő okirat másolatát és

bb) a szervezet nyilvántartásba vételére illetékes bíróság harminc napnál nem régebbi igazolását a szervezet adatairól (hatályos kivonat, cégkivonat);

c) egyházi jogi személy esetén a nyilvántartásba vételére illetékes bíróság harminc napnál nem régebbi igazolását az egyházi jogi személy adatairól.

(4) Fogadó intézmény, illetve annak fenntartója esetén a bejelentéshez mellékelni kell annak igazolását, hogy a fogadó intézmény jogszerűen működik, továbbá, ha a fogadó intézmény, illetve annak fenntartója

a) társadalmi szervezet, alapítvány, közalapítvány, egyházi jogi személy, közhasznú társaság vagy gazdasági társaság, a szervezet nyilvántartásba vételére illetékes bíróság harminc napnál nem régebbi igazolását a szervezet adatairól,

b) egyéni vállalkozó, a vállalkozói engedély másolatát.

(5) Ha a fogadó szervezet egyházi jogi személy – annak alapszabályában jogi személynek nyilvánított, bírósági nyilvántartásba nem vett – szervezeti egysége, a kérelemhez mellékelni kell az egyházi jogi személy képviselőjének erre vonatkozó nyilatkozatát.

(6) Közhasznú szervezet esetén az adatváltozás bejelentésekor a létesítő okirat másolatát csak akkor kell mellékelni, ha az abban megjelölt cél, illetve tevékenységi kör megváltozott.

12. §

(1) A 11. §-ban foglaltak szerint bejelentett adatokról a Minisztérium a fogadó szervezetek nyilvánossága és az önkéntesek védelme érdekében nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartásba vételről a Minisztérium kizárólag az iratok alapján dönt. A Minisztérium megtagadja a bejelentő, illetve a bejelentésben meghatározott tevékenységi kör nyilvántartásba vételét, illetőleg törli a nyilvántartásból a fogadó szervezetet, illetve tevékenységi kört, ha

- a) a bejelentő nem a 3. § (1) bekezdése szerinti fogadó szervezet,
- b) kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a bejelentésben megjelölt tevékenységi körben önkéntes nem foglalkoztatható.

(3) A nyilvántartásban szereplő adatokat a Minisztérium az internetes honlapján közzéteszi.

(4) A Minisztérium a nyilvántartásban szereplő adatokat átadja a munkabiztonsági és munkaügyi ellenőrzés szerveinek az önkéntesek jogszabályszerű foglalkoztatásának ellenőrzése céljából.

13. §

(1) Ha a munkabiztonsági és munkaügyi ellenőrzés szerve, az adóhatóság, a fogadó szervezetszakmai vagy törvényességi ellenőrzését, illetve felügyeletét ellátó szerv észleli, hogy a fogadó szervezet a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, erről a fogadó szervezet nevének, székhelyének és adószámának megjelölésével értesíti a Minisztériumot.

(2) Ha a Minisztérium tudomására jut, hogy a fogadó szervezet a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, felhívja a fogadó szervezetet a kötelezettség teljesítésére.

(3) Ha a bejelentési kötelezettségének a fogadó szervezet a felhívás kézhezvételét követő harminc napon belül nem tesz eleget, a Minisztérium határozatban – a jogsértés súlyának figyelembevételével – legfeljebb egy évre megtiltja a fogadó szervezetnek önkéntes foglalkoztatását, és az általa vezetett nyilvántartásban feltünteti

14. §

(1) A fogadó szervezet – az önkéntes jogviszonnyal kapcsolatos jogok és kötelezettségek gyakorlása, valamint a jogviszonnyal kapcsolatos hatósági ellenőrzés érdekében – az általa foglalkoztatott önkéntesekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza

- a) az önkéntes nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét (a továbbiakban: személyazonosító adat), valamint, ha az önkéntes nem magyar

állampolgár, az állampolgárságát, b) az önkéntes lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási, illetve szálláshelyét,

c) korlátozottan cselekvőképes és kiskorúsága miatt cselekvőképtelen önkéntes esetén a törvényes képviselő személyazonosító adatait és lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét,

d) a 6. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározottakat,

e) a közérdekű önkéntes tevékenység megkezdésének időpontját,

f) határozott időre kötött önkéntes szerződés esetén azt az időpontot, amikor a szerződés hatálya megszűnik,

g) tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenységre fordított idővel kapcsolatos adatokat,

h) az önkéntesnek a 2. § (3) bekezdése szerint nyújtott juttatásokat.

(2) A fogadó szervezet a nyilvántartást az önkéntes jogviszony megszűnését követően öt évig köteles megőrizni. A fogadó szervezet megszűnése, illetve halála esetén a nyilvántartást a jogutódja, örököse, jogutód nélküli megszűnése esetén az iratok megőrzésére jogszabály vagy határozat alapján kötelezett őrzi.

(3) A fogadó szervezet az önkéntesre vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben vagy az önkéntes hozzájárulásával közölhet. Az önkéntesre vonatkozó adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai célú felhasználásra – személyazonosításra alkalmatlan módon – átadhatóak.

15. §

(1) Ha e törvény másként nem rendelkezik, az önkéntes szerződés megkötésére, érvénytelenségére, módosítására, teljesítésére, megszűnésére, a szerződésszegésre, a törvényes képviselő közreműködésére, az önkéntes jogviszonnyal kapcsolatos jogok gyakorlására és a kötelezettségek teljesítésére, valamint a kárviselésre és a kártérítésre a Ptk. szabályait kell alkalmazni.

(2) E törvénynek az önkéntes jogviszonyra vonatkozó szabályaitól – ha e törvény vagy nemzetközi szerződés kivételt nem tesz – az önkéntes szerződésben érvényesen eltérni nem lehet.

16. §

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) 58. §-a (5) bekezdésének e) pontja a következő 3. alponttal egészül ki: „3. A külön törvény alapján

végzett közérdekű önkéntes tevékenység nem minősül keresőtevékenységnek,”

17. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban:

- a) a fogadó szervezet nevét, székhelyét és adószámát,
- b) a tilalom kezdetének és megszűnésének időpontját.

Szt.) 4. §-a (1) bekezdésének j) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„j) keresőtevékenység, ha e törvény másként nem rendelkezik: minden olyan munkavégzéssel járó tevékenységet, amelyért ellenérték jár, kivéve a tiszteletdíj alapján végzett tevékenységet, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát nem haladja meg, valamint mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenységet, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni; nem minősül ellenértéknek a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás;”

18. §

Az Szja. tv. 7. §-ának (1) bekezdése a következő y) ponttal egészül ki:

[A jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni a következő bevételeket:]

„y) a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény alapján az önkéntesnek nyújtott, ellenszolgáltatásnak nem minősülő juttatást.”

19. §

Az Szja. tv. 11. számú mellékletének I. Jellemzően előforduló költségek fejezete a következő 29. ponttal egészül ki:

[Költségként elszámolható kiadások különösen a következők]

„29. az önkéntest foglalkoztató egyéni vállalkozó által az önkéntesnek nyújtott, a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény alapján ellenszolgáltatásnak nem minősülő juttatás, ha az önkéntest az egyéni vállalkozó gazdasági-vállalkozási tevékenysége érdekében foglalkoztatta.”

20. §

A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Met.) 1. §-ának (4) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

[Nem foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében történik]
„c) a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi ... törvényben (a továbbiakban:

Köt.) szabályozott önkéntes szerződés alapján végzett közérdekű önkéntes tevékenység.”

21. §

A Met. 3. §-ának (1) bekezdése a következő q) ponttal egészül ki:

[A munkaügyi ellenőrzés kiterjed:]

„q) a Köt. 5. §-ának (3)–(6) bekezdésében foglalt rendelkezések fogadó szervezetek általi megtartására.”

22. §

A Met. 9. §-ának (3) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„c) fiatal munkavállalón a Köt. alapján közérdekű önkéntes tevékenységet végző, tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt is érteni kell.”

23. §

A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao.) 3. számú mellékletének B) fejezete a következő 7. ponttal egészül ki:

[A 8. § (1) bekezdés d) pontjának alkalmazásában a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak minősül különösen:]

„7. az adózó által a vele önkéntes jogviszonyban álló magánszemély részére személyi jellegű egyéb kifizetésként elszámolt összeg, ha az önkéntest az adózó gazdasági-vállalkozási tevékenysége érdekében foglalkoztatta;”

24. §

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 15. §-ának (2) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

[Baleseti egészségügyi szolgáltatásra jogosult, aki]

„f) külön törvény alapján közérdekű önkéntes tevékenységet végez.”

25. §

(1) Az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Ett.) 17. §-át megelőző alcím

helyébe a következő alcím lép:

„Önkéntes jogviszony”

(2) Az Ett. 17. §-a (1) bekezdésének bevezető szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép: „(1) Az egészségügyi szolgáltatók feladatainak ellátásában – a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény rendelkezései szerint – önkéntesként” (3) Az Ett. 17. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott személy önkéntesként működhet közre a szolgáltató által nyújtott egészségügyi szolgáltatásokban. Az egészségügyi dolgozóval kötött önkéntes szerződésnek tartalmaznia kell a 9. §-ban meghatározottakat.”

26. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő harmadik hónap első napján lép hatályba.

(2) Ez a törvény a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelv önkéntes szolgálatra vonatkozó rendelkezéseinek való megfelelést szolgálja.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban Kszt.)

6. §-ának (2) bekezdése,

b) az Ett. 17. §-ának (6) bekezdése.

(4) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az Flt. 58. §-a (5) bekezdésének e) pontjában az „1-2. pontban” szövegrész helyébe az „1-3. pontban” szövegrész;

a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 21. §-ának (2) bekezdésében a „szellemi tevékenység” szövegrész helyébe a „szellemi tevékenység, továbbá a közérdekű önkéntes tevékenység” szövegrész;

